

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਅਪ੍ਰੈਲ 18, 1986

April 18, 1986

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

The Canada Darpan

Punjabi Weekly Newspaper

Weekending April 18, 1986 Vol. 5 No. 15

Price 35¢ Out of Greater Vancouver 50¢ Ph. (604)581-4473

ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ —

- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸਾਖੀ ਅੰਕ ਵਿਚ —
- ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਪੁਰਬ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ
- ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼
- ਅੰਰਤ ਜਾਤ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਬਦਸ਼ੁਰਤ
- ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ
- ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ
- ਫਿਲਮ ਲੋਕ
- ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪਾਦਕੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਬਰਾਮਦ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ 200 ਅਤੇ 400 ਸਿੱਖ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਇਥੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਕ ਮੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਫੜੇ। ਇਸ ਮੰਦਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨਾਂ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਉਤੇ ਰੋੜੇ ਇੱਟਾਂ ਅਤੇ ਸੋਢੇ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵੀ ਸੁੱਟੀਆਂ। ਜ਼ਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਫੀਊ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਵਰਕਰ ਪੁਲਸ ਨਾਲ ਉਲਝ ਪਏ।

ਪੁਲਸ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ 10 ਵਰਕਰ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ।

ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਕਰਫੀਊ

ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕਰਫੀਊ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਪੜੀ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਕਰਫੀਊ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਕਰਫੀਊ ਅਧੀਨ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਦੋ ਕਤਲ

ਕੱਲ੍ਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਮੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਰਫਲਾਂ ਫੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਤੀਹ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਵਰਕਰ ਇਥੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਬਟਾਲੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ

ਬਟਾਲੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇਥੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਖੰਨੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕਤਲ

ਖੰਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕਰਫੀਊ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਖੰਨੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹਲਾਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਹਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਾਗੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ।

123 ਕਤਲ

ਮਾਰਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 123 ਕਤਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਵਿਸਾਖੀ

ਅੰਕ

ਸੋਨੇ ਵਰਗੀ ਮਿਹਨਤ
ਸਾਡੀ - ਇਸਤੇਮਾਨ ਨਾ
ਕਿੰਜ ਕਰੀਏ - ਇਹ
ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਹੈ
ਅੜੀਏ - ਆਓ ਇਸ ਦੀ
ਰਾਖੀ ਕਰੀਏ।

PURI INSURANCE AGENCIES

4543 Kingsway (Near Willingdon Ave.) Burnaby

Ph. (604)430-5533

ਜੋ ਵੀ ਪੁਰੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਤੋਂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਵਾਏਗਾ ਉਸਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਗਿਫਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

BEST RATES FOR HOME & COMMERCIAL INSURANCE — JANITORIAL BONDS AVAILABLE

ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵੀਜ਼ਾ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਕਾਰਡ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ

AUTOPLAN 86 RENEWALS

ਆਪਣੀਆਂ ਟੇਪਾਂ ਤੇ ਕਰੰਡਰ ਟੈਟਾ ਨਾ ਭੁੱਲਣਾ

An Autoplan Reminder —

Leisure vans with modifications to the interior require a Special Equipment Endorsement to cover some extras. Unlike motorhomes, vans are insured for their actual cash value, and equipment added after the vehicle leaves the original manufacturer is not included in the basic coverage. Be sure you have the insurance you need.

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ

ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪੁਰੀ

ਨਵੀਂ ਕਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੇ ਚਾਰ ਜਾਨਾਂ ਲਈਆਂ

ਮਿਸ਼ਨ — ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਨਿਕੋਰ ਕਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਪਿਕਅਪ ਟਰਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ ਤੇ ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਤਿੰਨ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਸਨ ਜੋ ਕਮੇਰੇ ਵਿਚ ਸਵਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਿਕਅਪ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ 32 ਸਾਲਾ ਜੇਮਜ਼ ਨੇਪਰਾਨਿਗ ਆਲਡਰਗਰੇਵ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲ, ਬਰਨਬੀ ਦਾ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ 20 ਸਾਲ ਅਤੇ ਕਲੀਅਰਬਰਕ ਦਾ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 26 ਸਾਲ ਉਮਰ। ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਮਲਕੀਅਤ ਕੰਦੇਲਾ ਡਰਾਈਵਰ ਉਮਰ 20 ਸਾਲ ਮਿਸ਼ਨ ਨਿਵਾਸੀ, ਮਨੋਹਰ ਕਾਲਰਾ 24 - ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ 19, ਅਤੇ ਸੱਜਦ ਸ਼ਾਹ ਡਰੋਚ ਨਿਵਾਸੀ ਜੋ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ।

ਹੋਟਲ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਕਰਕੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ

ਅਜ ਕੱਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹੋਟਲਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ ਕਿ ਐਕਸਪੋਮੇਲੇ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਪੈਸੇ ਵਟੋਰਨਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਇਕ ਹੋਟਲ ਮਾਲਕ ਨੇ 61 ਸਾਲਾ ਸਕੈਰੋ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਹੋਟਲ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਗਾਰਵੇਜ਼ ਟਰੱਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਟਾਇਰਾਂ ਥੱਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁੱਟਕੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। 'ਡੇਰ' ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਜਿਮ ਗਰੀਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹੀ ਦੁਖ ਭਰੀ ਘਟਨਾ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਕੱਲ ਲਿਬਰਲ ਲੀਡਰ ਜਾਨ ਟਰਨਰ ਨਾਲ ਡਾਊਨ ਟਾਊਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਟਰਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਬਿਲ ਬੋਨਟ ਨਾਲ ਇਸ ਵਾਰੇ ਗਲਬਾਤ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਟਲਾਂ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਐਕਸਪੋਮੇਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।

ਕੋਰਟਵਾਲਡਹੀਮ ਤੇ ਨਾਜੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਇਤਿਹਾਸੀ ਸਭਾ ਦਾ ਡੂਡਪੁਰਵ ਸਕੱਤਰ ਜਰਨਲ ਕੋਰਟਵਾਲਡਹੀਮ ਜੋ ਕਿ ਅਸਟਰੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪਦ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ ਉਤੇ ਨਾਜੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਲਾਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਵਾਲਡਹੀਮ ਨੇ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਯੂਨਾਨੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲੇਆਮ ਲਈ ਆਸਟਰੀਆ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਨਾਜੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮੂਲ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਅਕੀਨੋ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼

ਮਨੀਲਾ — ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਕੀਨੋ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਕਾਰਨ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਇਸ ਕਤਲ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਟਲ ਵਿਚੋਂ 6000 ਡਾਲਰ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਰਚ 2 ਦੀ ਰੈਲੀ ਜਿਸ ਵਿਚ 1.5 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਸੀ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਕੀਨੋ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸਨੇ ਮਨ ਬਦਲ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਥ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਮਰਸੇਡ ਹੈ ਇਕਸ਼ਾਂਵ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 24,390 ਡਾਲਰ ਦੇਣ ਦਾ ਸੌਦਾ ਸੀ।

ਖੁਸ਼ਰਿਆਂ ਨੇ ਨੇਤਾ ਚੁਣਿਆ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਡੂਪਾਲ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਖੁਸ਼ਰਿਆਂ ਨੇ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਇਹ ਜਲੂਸ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਹੇ ਨਾਂ ਹਨ 'ਨਿਸਾਰ' ਅਤੇ ਬਿਸਮਿਲਾ ਜੋ 77 ਤੋਂ 55 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ। ਖੁਸ਼ਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਦਸ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਜਬਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਿਚ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦਾ ਦਰਦਨਾਕ

ਕਤਲ

ਵਿਨੀਪੈਗ — ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਛਾ ਗਈ ਜਦ ਟੈਕਸੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਇਕ ਖੱਡ ਵਿਚੋਂ ਲੱਭੀ। ਲਾਸ਼ ਇਕ ਕਾਮੇ ਨੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪਰਤਦਿਆਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਦੇਖੀ।

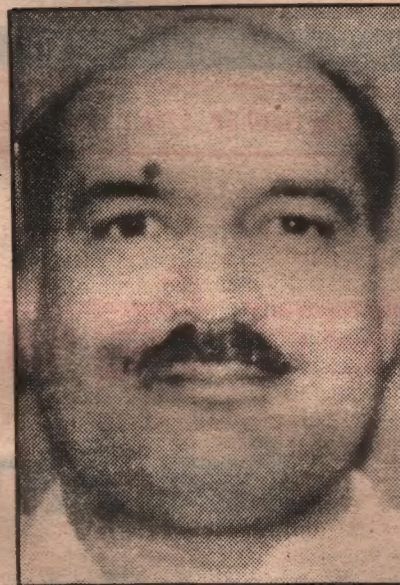
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਪਟਨਾ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸੀ ਤੇ ਚੁਕਿਆ ਜਿਸਦਾ ਐਡਰੈਸ ਗਲਤ ਲਿਖਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਕ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਫੋਨ ਉਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ। ਲਾਸ਼ ਉਤਰੀ-ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਰੋਡ ਰਿਵਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕਾਲਜ ਲਾਗੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਖੱਡ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਧਾਲੀਵਾਲ 42 ਸਾਲ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਟੈਕਸੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਨ।

ਵਿਨੀਪੈਗ ਦੇ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਮ ਅਤੇ ਡਰ ਫੈਲਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਟੈਕਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ।

ਇਕ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ: ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋ: ਵਿਨੀਪੈਗ ਦੇ ਮੋਢੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਜੇਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਸਨ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਉਤੇ ਧਾਲੀਵਾਲ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਲਾਸ ਵੇਗਾਸ — ਕਲ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਧਮਾਕਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਫੇ ਵਿਖਾਵਾਕਾਰੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਧਮਾਕੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉਹਨਾਂ ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਾਲੇ ਗੁਬਾਰੇ ਛੱਡੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਟੈਸਟ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕ ਰਾਜ ਨਵੇਦਾ ਵਿਚ ਹੈ ਇਹ ਟੈਸਟ ਖੇਤਰ 3495 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਿਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਟੈਸਟ ਕੁਝ ਚਿਰ ਲਈ ਅਗੇ ਪਾ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਪਿਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਸਾਨੂੰ ਪਿਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਰਸ ਬੇਰੀ, ਸਟਰਾਅ ਬੇਰੀ, ਗੋਭੀ, ਬਰੋਕਲੀ ਅਤੇ ਸਪਰੋਟਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਸੀਜਨ ਕੰਮ ਚਲੇਗਾ। ਕੰਮ ਜੂਨ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਿਕਰਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੈਬਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ

ਫੋਨ : 856-7555

853-9319

ਜਦੋਂ ਹਥੋਂ ਨਾਲ ਮਾਰੀਏ, ਫੈਲਦਾ ਹੈ, ਠੰਢ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਲੋਹਾ ਸਦਾ ਸੁੰਗੜਦਾ ਹੈ।

ਸਾਹਿਤਕ ਰੀਪੋਰਟ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 30 ਮਾਰਚ 1986 ਨੂੰ ਲਿਟਲ ਮਾਊਟੇਨ ਨੇਬਰਹੁਡ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ, ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਸਾਧੂ, ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ, ਸੁਫੀ ਅਮਰਜੀਤ, ਮਹਿੰਦਰ ਸੁਮਲ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ, ਗੁਰਚਰਨ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ, ਇਕਬਾਲ ਕਾਹਲੋਂ, ਮਨਜੀਤ ਮੀਤ, ਸੋਹਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੰਘਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਤੇ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸੁਫੀ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਆਏ ਲੇਖਕ ਜਸਪਾਲ ਸੂਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਨਾਰਥ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲੈ ਕੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਲਾਹੌਰ) ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਖਰ ਜ਼ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭ ਇਛਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਮਤਾ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ 'ਦਰੋਪਤੀ' ਪੜ੍ਹੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਾਤੀ ਮਿਥਿਹਾਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਰਨ ਵਿਰਦੀ ਨੇ ਇਕ ਕਾਵਿ-ਸੰਵਾਦ 'ਸੁਨਯੋਧ' ਪੜ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਨੇ ਦੋ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ।

ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਰੋਡੀਓ ਪਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਕੋ-ਆਪ ਰੋਡੀਓ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 5.20 ਉਤੇ ਪਰਸਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਡਰਾਮੇ 'ਵਾਰਿਸ' ਬਾਰੇ ਗੰਢੀਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਟਰਾਂਟੋ ਦੇ ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਗੰਢੀਵੀ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ —

ਗੁਰਚਰਨ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ - ਫੋਨ :

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵਲੋਂ
ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ

ਸਮਾਜਕ ਬਾਈਕਾਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੋਹੀਰ ਦੇ ਹਰੀਜਨ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 29 ਮਾਰਚ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) — ਪਿੰਡ ਪੋਹੀਰ ਦੇ ਹਰੀਜਨਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਛਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰੀਜਨਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 21 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਵਲੋਂ ਹਰੀਜਨਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉਤੇ ਫੇੜਖਾਨੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ।

ਹਰੀਜਨਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

Lake View Realty

THINKING OF BUYING or SELLING

(RESIDENTIAL, COMMERCIAL, FARMS & INDUSTRIAL)

FREE Consultation for BUYING or SELLING

FREE Information on Financing

FREE Knowledge of your existing Mortgage

FREE EVALUATION of your property

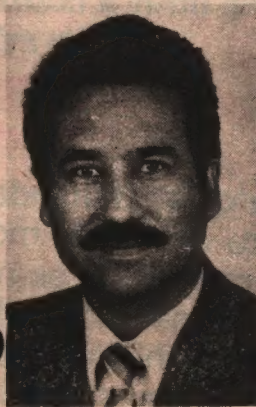
FOR FRIENDLY & EFFICIENT SERVICE

NIRMAL (NEIL) DHALIWAL

Bus: 588-9955 Res: 597-2069

I know the signs of a good neighbourhood.

If your property is currently listed with a real estate broker, please disregard this offer. It is not our intention to solicit the offerings of other real estate brokers. We are happy to work with them and cooperate fully.

ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਦਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਸਵਾਗਤ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਭੂਤਪੂਰਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਚੁਲਫੀਕਾਰ ਅਲੀ ਭੁੱਟੋ ਦੀ ਸਪੁਤਰੀ ਹੈ ਆਪਣੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਪਿਛੋਂ ਅੱਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੁੱਜੀ। ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਲੋਕ ਬੰਡੀਆਂ ਚੁੱਕੀ ਖੜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਾਹਰੇ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਜੋ ਕਿ 33 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੈ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ 'ਅਕੀਨੋ' ਬਣੇਗੀ ਇਕ ਦਿਨ। ਜ਼ਿਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਹੁਣ ਉਹ ਜਲਸੇ ਜਲੂਸਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕੇਗੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਮੈਂਬਰ ਮਿਰਜ਼ਾ ਖਾਲਿਦ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਆ ਨੂੰ ਕੋਈ ਐਸਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜਿਸਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਮਿਲਟਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਅਮਨ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਅਹਿਸਾਸ ਭਰਪੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਕੀਨੋ ਨੂੰ ਫਿਲਪੀਨ ਵਿਚ। ਪਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਮੁਲਵਾਦੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਿਲਪੀਨ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਦੇ ਪਾਦਰੀ ਅਕੀਨੋ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ

ਭਗੋੜਾ ਚਾਰਲਸ ਸੋਭਰਾਜ ਫਿਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ ਵਿਚੋਂ ਬੜੇ ਹੀ ਡਰਾਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਠੱਗ ਤੇ ਕਈ ਕਤਲਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਚਾਰਲਸ ਸੋਭਰਾਜ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਮੁੜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ 41 ਸਾਲਾ ਵੀਅਤਨਾਮ ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਨਾਗਰਿਕ ਮਾਰਚ 16 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੇਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਆਦਿ ਖਿਲਾਕੇ ਨੱਸ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ 1976 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸਤੇ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਿਲਾਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ।

ਇਹ ਧਨੀ ਯਾਤਰੂਆਂ ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ ਲਈ ਦੇ ਕੇ ਲੁੱਟਦਾ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਗਭਗ ਦਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੰਦਰਾਂ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੁਰਮਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੋਭਰਾਜ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋੜਕੇ ਨੱਠਣ ਕਾਰਨ ਸੱਤ ਜੇਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਜੇਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵੀ ਭੀ ਪੁਸ਼ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟੀ

ਪਿਛਲੇ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਬੇਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਨੀਵੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਗਿਰਾਵਟ ਬੜੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜੇ ਲੋਕ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੇਕਾਰ ਹਨ ਉਹ ਵੈਲਫੇਅਰ ਲੈਣ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਭੁਜਗਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੀ ਸੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਭ ਤੋਂ ਮੰਦੀ ਹੈ 12.7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕ ਬੇਕਾਰ ਹਨ, ਨਿਊਫਾਵੰਡਲੈਂਡ ਵਿਚ ਇਹ ਦਰ 19.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ ਤੇ ਓਨਟੇਰੀਓ ਵਿਚ 6.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕ ਬੇਕਾਰ ਹਨ।

ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਬਾਈਕਾਟ

ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸੋਮਵਾਰ ਗੋਰੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਫਲ ਸੀ। ਗੋਰੇ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਐਤਵਾਰ ਵਾਂਗੂੰ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ 19 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਗੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਮੰਗ ਰਹੇ 1400 ਵਿਖਾਵਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨਿਆ।

6 ਪੁਲਸੀਏ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਜਲੰਧਰ — ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਨਸਨੀ ਫੈਲ ਗਈ ਜਦ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਛੇ ਪੁਲਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਸਟੇਨ ਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿਤੇ ਗਏ।

ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ 22 ਪੁਲਸੀਆਂ ਦੀ ਗਾਰਦ ਸੀ ਪਰ ਚਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸਦਾਂ ਨੇ ਸਟੇਨ ਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਛੇ ਪੁਲਸ ਵਾਲੇ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਮਾਰ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪੁਲਸ ਵਾਲੇ ਭੱਜ ਨਿਕਲੇ।

ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸਦ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਜਾ ਕੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ।

ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸਦ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਪੁਲਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਵਲਾਂ ਵੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਏ।

ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਛਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਸਹਿਰੀ ਨੂੰ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਪੁਲਸ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨਵਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਜੱਜ ਅਧੀਨ ਨਵਾਂ ਹਦਬੰਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ 5 ਮਈ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਵੇਗਾ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਥਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੀਯਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਲਾ ਕੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੜ੍ਹਾਈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਭੰਗ ਹੋਈ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸਦਾਂ ਲਈ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕੈਂਪ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।'

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸਦ ਦੋਵਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਪ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ 2200 ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।

ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਭਾਵ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਤੁਆਵਨ ਬਿਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਰੁਕ ਸਕਦੀਆਂ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਈ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਖਿਆਲ ਅਤੇ ਪਸੰਦ ਦਾ ਫਰਕ ਹੁੰਦੇ, ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

INCOME TAX ACCOUNTING

ਸਹੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਦਫਤਰ। ਮਾਂਗਟ ਹੋਰਾਂ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉ। ਦਫਤਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

- Income Tax
- Book-Keeping
- Accounting & Incorporation
- Insurance (Life, Sickness, Group, Travel, Visitors)

MANGAT AGENCIES

No. 2-7171 King George HWY
SURREY, B.C.

C.S. Mangat
(Ex. Bank Manager)

594-5711 594-2254

INCOME TAX

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਟੌਤੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਰੀਟਰਨਾਂ H.M. TAX ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਟਾਫ਼ ਤੋਂ ਭਰਵਾਉ।

Other Services Available:

- Pay Rolls
- Book Keeping
- Accounting
- Incorporation

For Year Round Services
Two Locations To Serve You

hm tax
THE INCOME TAX EXPERTS

3369-B Kingsway
Vancouver, B.C.

438-3611

#207-6330 Fraser
Vancouver, B.C.

324-3937

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Advertising:

Circulation: SATINDER SIDHU

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.

‘ਕੇਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ:

ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਨ ਬਦਿਨ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕਰਵੀਊ ਲਾਗੂ ਹੋ ਅਤੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਲਟਣਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਕਰਵੀਊ, ਪੁਲੀਸ, ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਸੀ. ਆਰ ਪੀ. ਤੇ ਫੌਜੀ-ਸਾਗੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਦਾ ਹੱਲ ਬਣਨ ਦੇ ਸਮੱਰਥ ਹਨ? ਇਸ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਉਤਰ ‘ਨਹੀਂ’ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਨੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਉਲਝਾਇਆ ਸੀ — ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਚੋਣਾ ਕਰਾਉਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੁਣੀ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ-ਗੱਦੀ ਸੰਭਾਲਣੀ ਪਈ।

ਜੇ ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਕੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਬਾਰਾ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪਲਟਣਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਣਗੀਆਂ? ਫੌਜੀ, ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੜ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹਾਰ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਗੂ ਦੀਆਂ ਨਾਦੀਆਂ ਵਹਾਉਣ ਦੀ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਲੀਆ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ।

ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਹਿਰਦ ਰਹੀ ਹੈ? ਆਰ ਪਿਛਲੇ ਤੀਹ ਸਾਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਤੇ ਓਪਰੀ ਝਾਤੀ ਹੀ ਮਾਰ ਲਈਏ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸੂਬੇ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1965 ਤੱਕ ਦੋ-ਭਾਸ਼ੀ ਰਾਜ ਦਾ ਵਾਢੇਲਾ ਮਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦ 1965 ਵਿਚ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੰਡ ਕਰਨੀ ਪਈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਰੱਖਤ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਗੀਆ ਸਮਾਜੀ ਅਨਸਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵੋਟਾਂ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣੇਗੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੰਧਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਖੜਾ ਵਰਗੇ ਭੈਮ ਬਣਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਉੱਤੇ ਭਾਕਾ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਕੜ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਤੋਂ ਲਹਿ ਗਈ।

ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆਈਆਂ — ਕੇਂਦਰੀ ਸਾਬਕਾ ਸਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅੜਚਣਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ — ਇਹ ਅਮਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ 1968 ਵਿਚ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਹੱਲਾਬੋਰੀ ਦੇ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸਾਂਝੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਤੋੜੀ। ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤਾਂ ਫੋਤੀ ਹੀ ਗੁਰਪੁਰੀ ਸਿਧਾਰ ਗਏ ਪਰ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੁੱਕ ਹੋਣ ਆ ਕੇ ਸਾਂਝੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਤੋੜਨ ਲਈ ਮੁੜ ਮੁਆਫ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਡੰਡਾ ਡੇਰਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆ ਵੜੇ। ਜਿਸ ਵੀ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੂੰਹ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ, ਉਸੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਾਬਕਾ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਦਿਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਚਲਦਾ ਕਰ ਦਿਤਾ।

1975 ਵਿਚ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁੜ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਤੋੜ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ, ਦੂਰ ਨਾ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ, 1982 ਤੋਂ ਜੇ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੇਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੋਲ ਅਤਿ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਪੁਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਮਾਰਕ ਟੱਲੀ, ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ, ਇਦਰਜੀਤ ਆਦਿ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਾਧਾਂ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ — ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਕਿਉਂ ਰਹੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰਕੇ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ — ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ‘ਹੀਰੋ’ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਕਰਵਾਇਆ।

ਹੋਰਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਜੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਹੁਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਅੱਜ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਬਲ ਰਹੇ ਹਨ — ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਪੁਰਬ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣਤਾ

ਪ੍ਰਿ: ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ, ਸਰੀ, ਬੀ. ਸੀ.

ਰਾਂਤੀ ਰੁਤੀ ਬਿਤੀ ਵਾਰ ॥ ਪਵਣ ਪਾਣੀ ਅਗਨੀ ਪਾਤਾਲ ॥

ਤਿਸ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਥਾਪਿ ਰਖੀ ਧਰਮਸਾਲ ॥

(ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ)

ਵਿਸ਼ੇ ਚਸਮਿਆ ਘੜੀਆ ਪਹਰਾ ਬਿਤੀ ਵਾਰੀ ਮਾਹੂ ਹੋਆ ॥

ਸੁਰਜ ਏਕੋ ਗੁਤਿ ਅਨੇਕ ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੇ ਕੇਤੇ ਵੇਸ ॥

(ਗੁਰੂ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੬)

ਵੈਸਾਖ ਭਲਾ ਸਾਖਾ ਵੇਸ ਕਰੇ ॥

(ਬਾਰਾਮਾਹ ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਚੁਗਾ ਚੁਗਾ ਤੋਂ

ਦਿਨ ਚੜਦਾ ਤੇ ਰਾਤ

ਚੁਗਾ ਚੁਗਾ ਤੋਂ

ਤੁਰੀ ਆਉਂਦੀ ਕਾਇਨਾਤ ॥

(ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ)

ਮਹਾਨ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਦਭੁਤ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇਂ ਹੋਰਾਨ ਕੁਨ ਹਨ। ਉਸਨੇ ‘ਕੁਨ’ ਸ਼ਬਦ ਆਖਿਆ ਤੇ ਅਸਚੁਜਮਈ ਚਮਤਕਾਰ ਹੋ ਨੁਮਾ ਹੋ ਗਏ। ਕਿਤੇ ਨੀਲਾਨੀ ਅੰਬਰ, ਕਿਤੇ ਨਰਕੀਲਾ ਪਾਤਾਲ, ਕਿਤੇ ਧਰਤੀ, ਕਿਤੇ ਤਪਸ਼ਾਂ ਲੁਟਾਂਦਾ ਸੂਰਜ, ਸੀਤਲਤਾ ਵਸਾਂਦਾ ਚੰਦ। ਕਿਤੇ ਨਿਰਮਲ ਨੀਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਝੀਲਾਂ, ਵਲ ਖਾਂਦੇ ਦਰਿਆ, ਬਰਫ ਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਲੱਦੇ ਪਹਾੜ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਇਕ ਧਰਮਸਾਲ ਸੀ ਜਿਥੇ ਰਾਤਾਂ, ਰੁੱਤਾਂ, ਬਿੱਤਾਂ, ਵਾਰ ਸਨ। ਰੁਮਕਦੀਆਂ ਪੋਣਾਂ ਸਨ, ਜੀਵਨ-ਦਾਤੇ ਪਾਣੀ ਸਨ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਜਨਮ-ਦਾਤੀ ਅਗਨੀ ਸੀ ਤੇ ਨਰਕਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦਿਆ ਪਾਤਾਲ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ ਇਹਨਾਂ ਅਕਾਸ਼ਾਂ,

ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਲੋਕ ਕਿਵੇਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਵੀ ਇਸ ਚਾਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਹੁਤੇ ਇਸਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਬੇਗੁਨਾਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੇ ਯਤਨ ਹੀ ਤਾਂ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਚੇਤਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਰਜਵਾੜੇ ਅਕਾਲੀ ਸਫ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਜਨੂੰਨੀ ਅਕਾਲੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ — ਵਜ਼ਾਰਤ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਸਾਬੋਤਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹਨ।

ਜੁਲਾਈ 1985 ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸਚਤ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਧਸੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਹੀ ਉਡਾ ਦਿਤੀਆਂ। ਭਜਨ ਲਾਲ ਵਰਗੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਪਰ ਫਿਰ ਆਪ ਹੀ ਇਸਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਆਰੰਭ ਦਿਤੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਆਗੂ ਮੁੰਗ ਵਿਚ ਘੁੰਗਟੀਆਂ ਪਾ ਗਏ। 26 ਜਨਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦੋਹਰੀ ਚਾਲ ਖੇਡੀ ਗਈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਚੁਕਵਾ ਦਿਤਾ। ਸਿੱਖ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਏ। ਆਪੋ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲੀਆਂ, ਤਲਵਾਰਾਂ ਚਮਕੀਆਂ ਤੇ ਲਹੂ ਫੁੱਲਿਆ।

ਹੁਣ ਇਕ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਥਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝਾ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਨਵਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਹੜਾ ਨਵਾਂ ਚੰਦ ਚੜਾਵੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਪਿਛਲੇ ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।

ਫਿਰਕੂ ਅੱਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਇਕ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਵਝੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇ ਅੱਗੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਸੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਕੀ ਬਣੇਗੀ?

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾੜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹੁਣ ਇਹ ਲੜਾਈ ਮੰਦਰਾਂ ਵੱਲ ਧੱਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੱਜ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਜਿਸਦੇ ਵਾਅਦੇ ਅਰੁਣ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅੱਡਾ ਨਾ ਬਣਨ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਨਾਟਕ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਅੱਛਿਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਗਰਦਾਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੇ?

ਜੇ ਹਾਲਾਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਰਣ-ਨੀਤੀ ਦਾ ਅਖਾੜਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ — ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਘੜੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਭਰਾ-ਮਾਰੂ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫੋਲੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ?

ਸੂਰਜਾਂ, ਚੰਦਾਂ, ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਕਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਤਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸਤੇ ਇਕ ਵਜਦ ਤਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਕੂਕ ਉਠਿਆ “ਤੱਕ .... ਤੱਕ ਤੇ ਤੱਕ ....”

ਤੱਕ ਅਰਬੀ ਤੰਬੂ ਤੇ ਜੜੇ ਸਿਤਾਰੇ

ਤੱਕ ਕੁਲ ਉਤਰ ਕੇ ਪਈ ਠੰਡ ਪਸਰੇ।

ਤੱਕ ਭਿੰਨੀ ਭਿੰਨੀ ਵਾ ਪੈਲਾ ਪਾਂਦੀ,

ਤੇ ਸੁੱਤੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਮ ਜਗਾਂਦੀ।

ਤੱਕ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਪਹੁ ਫੁਟਾਲੀ ਲਾਲੀ।

ਰੱਬ ਹੱਸ ਹੱਸ ਇਸ ਵਿਚ ਪਿਆ ਦੇਇ ਦਿਖਾਲੀ

ਔਹ ਦੇਖ ਉਚੇਰੇ ਕੀ ਪੰਛੀ ਗਾਂਦੇ

ਇਹ ਜੀਉਂਦੇ ਰੱਬ ਦੀ ਪਏ ਸਿਫਤਾਂ ਗਾਂਦੇ ॥

(ਚਾਂੜਕ)

ਅਕਾਸ਼ ਨੀਲੋਤਣਾਂ - ਭਰਿਆ ਥਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਚੰਦ ਤੇ ਸੂਰਜ - ਦੋ ਦੀਵੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਨੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਸਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅਨਛੇਦ ਮੋਤੀਆਂ ਦਾ ਅੰਬਾਰ ਹੋਵੇ। ਸੁਰੱਧੀਆਂ ਖਿਲਾਰਦੇ ਪਹਾੜ ਨੇ, ਚੌਰ ਕਰਦੀ ਹਵਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਜੰਗਲ ਮਹਾਨ ਬਣ ਹਨ ਜਿਥੇ ਹਨ ਹਾਸੇ ਲੁਟਾਂਦੇ ਫੁਲ, ਸ਼ਰਮੀਲੀ ਨਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਇਹ ਸਿਰਜਣ ਹਾਰੇ ਦੇ ਬਹੁਮੁਖੀ ਰੂਪ ਹਨ।

ਸੂਰਜ ਇਕ ਹੈ। ਰੁੱਤਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਤਪਸ਼ਾਂ ਲੁਟਾਂਦੀ ਰੁੱਤ ਹੈ, ਤੇ ਕਿਤੇ ਹੈ ਠੰਡਾ ਪਾਊ ਰੁੱਤ। ਇਸ ਸਭ ਰੁੱਤਾਂ, ਦਿਨ, ਰਾਤਾਂ, ਵਾਰ ਤੇ ਤਾਰੀਖਾਂ ਸਾਡੇ ਤੇ ਮਹਿੰਨੇ, ਸਾਲ, ਦਹਾਕੇ ਤੇ ਸਦੀਆਂ ਸਭ ਸੂਰਜ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਰੂਪ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਸਭ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸਦੀਵਤਾ ਵਿਚ, ਅਨੰਤ ਸਦੀਵਤਾ ਵਿਚ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੁੱਤ ਮਾਲਾ ਅਤੀ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਹੈ। ਹਿਮਾਲੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਅੱਠ ਦਸਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ — ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ, ਵਰਖਾ ਰੁੱਤ, ਪਤਝੜ, ਹੇਮੰਤ ਰੁੱਤ, ਸਰਦੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਦਿ। ਇਹਨਾਂ ਵਖਰੇਵੀਆਂ ਵਖਰੇਵੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮੌਸਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ — ਬਸੰਤ, ਗਰਮੀ, ਪਤਝੜ ਤੇ ਸਰਦੀ। ਇਹਨਾਂ ਰੁੱਤਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਦਿਨ ਦੇ ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਸਵੇਰ, ਦੁਪਹਿਰ, ਸ਼ਾਮ ਤੇ ਰਾਤ। ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਹੈ ਦਿਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਵਾਂਗ ਤੇ ਗਰਮੀ ਹੈ ਦਿਨ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਵਾਂਗ, ਪਤਝੜ ਸ਼ਾਮ ਹੈ ਤੇ ਸਰਦੀ ਰਾਤ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਪਜਦੇ, ਉਸਰਦੇ, ਨਿਸਰਦੇ ਤੇ ਬਿਨਸਦੇ ਰੂਪਾਂ ਵਾਂਗ ਹਨ। ਸਵੇਰ ਬਾਲਪਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੁਪਹਿਰ ਭਖਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ। ਸ਼ਾਮ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਆਮਦ ਹੈ ਤੇ ਰਾਤ ਇਸ ਪੰਜ-ਭੂਤਕ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤਾਂ, ਸ਼ਾਮਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਤਾਂ ਦੁਪਹਿਰੇ ਤੇ ਸ਼ਿਰਪਹਿਰੇ — ਇਸ ਹੀ ਤੁਰੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਤੁਰੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਰਚਨਹਾਰੇ ਦੀ ਅਸਚਰਜ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਦਰ ਦੀ ਕਾਇਨਾਤ ਹੈ। ਚੁਗਾਂ ਚੁਗਾਂ ਤੇ ਇਸ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ :-

ਚੁਗਾ : ਚੁਗਾ ਤੋਂ ਦਿਨ ਚੜਦਾ ਤੇ ਰਾਤ,

ਚੁਗਾ ਚੁਗਾ ਤੋਂ ਤੁਰੀ ਆਉਂਦੀ ਕਾਇਨਾਤ।

ਵੈਸਾਖੀ ਇਕ ਮਹਾਨ ਪੁਰਬ ਹੈ। ਇਹ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦਾ ਸਿਖਰ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਨੇ ਹਾਸੇ ਲੁਟਾਂਦੇ ਫੁੱਲ, ਤੇ ਕਿਧਰੇ ਨੇ ਹਸੁ ਹਸੁ ਕਰਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ। ਸਿਸਾਰ ਦੀ ਹਰੇਕ ਸ਼ੈਲ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਗ ਨਖਰਿਆਂ ਨਾਲ ਓਤਪੋਤ ਹਨ, ਫੁੱਲਾਂ ਤੇ ਮਸਤੀ ਛਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਭੌਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਧਤ ਕਲੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਰਿਆਂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਖੇਤ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਗੁੱਝੇ ਭੇਤ ਹੋ ਨਿਬੜੇ ਹਨ। ਕਿਧਰੇ ਨੇ ਸਰਸਰ ਕਰਦੀਆਂ ਕਣਕਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀਆਂ ਤੇ ਕਿਧਰੇ ਨੇ ਸਰੋਂ ਦੇ ਪੀਲੇ ਪੀਲੇ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ। ਛੱਲੇ ਇਉਂ ਲੱਗਣ ਜਿਵੇਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੀਰੇ, ਤੇ ਜੁਮਰਦ ਜੜੇ ਹੋਏ ਹੋਣ। ਬ੍ਰਿਛਾਂ ਦੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਤਝੜ ਤੇ ਸਰਦੀ ਵਿਚ ਰੁੱਝ ਪੁੱਛ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਇਉਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰੱਬਾਨੀ ਕਰਮਾਤ ਨਾਲ ਗੋਪੀਆਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਖੋਸ ਲਏ ਹੋਣ, ਬਸਤ ਖੋਸ ਲਏ ਹੋਣ। ਹੁਣ ਹਰੇ ਹਰੇ, ਕੁਲੇ ਕੁਲੇ ਤੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਪਤਿਆਂ ਨਾਲ ਲੱਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਾਹਲੀਆਂ ਦੇ ਰੁੱਖ ਪੱਟ ਜਿਹੇ ਪੀਲੇ ਤੇ ਹਰੇ ਪਤਿਆਂ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਬਣ ਬੈਠੇ। ਕਚਨਾਰ ਦੀਆਂ ਪਤਿਆਂ ਰਹਿਤ ਸਾਂਵਲੀਆਂ ਡਾਲੀਆਂ ਗੁਲਾਬੀ, ਸਵੈਦ ਅਰਗਵਾਨੀ ਰੰਗ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਈਆਂ, ਸਿੱਮਲ ਦਾ ਰੁੱਖ ਪਿਆਲੀਆਂ ਵਰਗੇ ਲਾਲ ਲਾਲ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਫੁੱਲ ਇਉਂ ਭਾਸਣ ਜਿਵੇਂ ਮਾਇਆ ਦੀ ਦੇਵੀ, ਲੱਛਮੀ, ਆਪਣੀਆਂ ਅਨੇਕ ਤਲੀਆਂ ਤੇ ਦੀਵੇ ਟਿਕਾਈ ਖੜੀ ਹੋਵੇ। ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਬੋਰੇਟਕੇ ਝੂਟਿਆਂ 'ਚ ਜਾਨ ਪੈਂਦੀ ਅਰੰਭ ਹੋ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪੀਲੇ ਪੀਲੇ ਫੁੱਲ ਬਿਰਹੇਂ ਕੁੱਠੀ ਕੋਇਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਧਰੁਹ ਲਿਆਂਦੇ। ਉਸਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਕੂ ਕੂ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਗੁੰਜਾਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਬਿਰਹੇਂ ਕੁੱਠੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁੜ ਆਉ, ਮੁੜ ਆਉ ਆਖਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਈ —

ਯਹਾਂ ਇਕ ਕੋਇਲ ਕੀ ਕੂ ਵੀ ਹੈ

ਜੇ ਮੁਝੇ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਰਹੀ ਹੈ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ ੨੦ ਤੇ)

ਬਾਰਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕਰਵਿਓ ਜਾਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕਰਵਿਓ ਬਦਲਤਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ, ਨਕੋਦਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ, ਹਾਜੀਪੁਰ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਕਰਵਿਓ ਵਿਚ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਟਾਲਾ ਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਢਿੱਲ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ। ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਚ ਕਰਵਿਓ 9 ਵਜੇ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਨਕੋਦਰ ਵਿਚ 11 ਵਜੇ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮੀਂ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਛੋਟ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ।

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਹਾਜੀਪੁਰ ਵਿਚ ਢਿੱਲ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਇਤਜਾਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਚ 9 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਲਈ ਛੋਟ ਦਿਤੀ ਗਈ ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਬਰੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਦੋ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁੜ ਕਰਵਿਓ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਛੋਟ ਦਿਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਈ।

ਬਟਾਲਾ — ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਬਟਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ 44 ਘੰਟੇ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਵਿਓ ਮਗਰੋਂ ਸਵੇਰੇ 9 ਤੋਂ 12 ਵਜੇ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਲਈ ਕਰਵਿਓ ਵਿਚ ਢਿੱਲ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿਛੋਂ ਬਟਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਖਤ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਲਾਂ ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਸ਼ਤ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਸ ਖਬਰ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਟਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਫਿਰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟੋਲੀ ਨੂੰ ਬਟਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਘੁਮਾਇਆ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹਾਲਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਟਾਲਾ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਸੀ. ਬੀ. ਐਸ. ਬੈਂਸ ਨੇ ਇਸ ਖਬਰ ਦਾ ਵੀ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਲਈ ਗਾਤਰੇ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਕੁੱਟਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ, ਉਥੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਤੈਨਾਤ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਬਟਾਲਾ ਵਿਚ ਬਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਲਿਟਰ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵੰਡੀਆਂ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ, ਸਮਾਜੀ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਨਕੋਦਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਿਅੰਤ ਸਿੰਘ, ਵਿਧਾਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਾੜ, ਸੇਵਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਡਾ. ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਦੋਵੇਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ

ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਭੜਕਾਊ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਤਾਜ਼ਾ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਿਰਕੂ ਭੜਕਾਹਟ, ਕਤਲੇਆਮ ਅਤੇ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਮਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਸਭ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਗੀਆਂ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਭਾ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲੀਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਿਪਾਰ ਮੰਡਲ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਮਨ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਕਰਕੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚੋਂ ਕਰਵਿਓ ਫੌਰਨ ਖਤਮ ਕਰੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀ ਅਮਨ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਏਕਤਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼ਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੌਮ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟੇਗੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਨ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਨੇਤਾ ਸਤਪਾਲ ਭਾਂਗਾ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤਾਕਤਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਰਹਿਮ ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਹਨ।

ਸੰਗਰੂਰ — ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲਾ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਤੇ ਇਥੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਖਤਰਾ ਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਲੁੱਟ-ਮਾਰ ਤੇ ਕਤਲੇ-ਗਾਰਤ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੁਚਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ

ਮਾਰੂਤੀ ਮਹਿੰਗੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਬਿਊਰੋ) — ਮਾਰੂਤੀ ਉਦਯੋਗ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਇਸ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਅੱਜ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਚਿੱਟੀ ਤੇ ਅਸਮਾਨੀ ਰੰਗ ਦੀ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ 57 ਹਜ਼ਾਰ 100 ਰੁਪਏ (ਅੱਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਸਮੇਤ) ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕੀਮਤ 49 ਹਜ਼ਾਰ 950 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਲਾਲ, ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਲੀ, ਭੂਰੇ ਤੇ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ 50 ਹਜ਼ਾਰ 700 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 57 ਹਜ਼ਾਰ 850 ਰੁਪਏ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਰੂਤੀ ਡੀਲਕਸ ਕਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੁਣ 85 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ 79 ਹਜ਼ਾਰ 450 ਰੁਪਏ ਸੀ।

ਫਲੈਟ ਰੂਫ (ਚਿੱਟੀ ਤੇ ਅਸਮਾਨੀ ਰੰਗ) ਦੀ ਕੀਮਤ 61 ਹਜ਼ਾਰ 500 ਰੁਪਏ ਤੇ ਲਾਲ, ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਲੇ, ਭੂਰੇ ਤੇ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਕੀਮਤ 62 ਹਜ਼ਾਰ 250 ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਰੂਫ ਵੈਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਫਿੱਕੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 63 ਹਜ਼ਾਰ 100 ਰੁਪਏ ਤੇ 63 ਹਜ਼ਾਰ 850 ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜਿਪਸੀ ਜੀਪ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਵੀ 4900 ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਹੁਣ

ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਦਾ ਠੇਕਾ ਕਨੇਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਰਮ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਟੈਂਡਰ ਭੇਰੇ ਸਨ। ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਇਕ ਫਰਮ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਠੇਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਜੋ ਕਿ ਬੰਬਈ ਦੀ ਸਮੁੰਦਰ ਆਗਰੇ ਤੱਕ ਚਾਰ ਖਾਦ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਗੈਸ ਸਪਲਾਈ ਕਰੇਗੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 1681 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਹ 600 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ

ਡਨਬਰੀ — ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਕਾਰਪੋ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਗਭਗ 1200 ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਇਕ ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਘਟਾ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿਚ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰੇਗੀ।

ਸਥਾਨਕ ਪੰਚਾਇਤ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਸੰਗਰੂਰ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਮਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਹੱਦ, ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਹੀ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਗਰੇਵਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਲੀਸ ਵਿਭਾਗ ਚੌਕਸੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ। ਜੇ ਲੋਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਟੁੱਟ ਚੁਕੇ ਹਨ।

Gurmail S. Gill
Lawyer

ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

- ਆਈ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਕਲੇਮਜ਼
- ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੇਸਜ਼
- ਡਾਈਵੋਰਸ ਅਤੇ ਫੈਮਿਲੀ ਕੇਸਜ਼
- ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕਲੇਮਜ਼
- ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਅਤੇ ਮੋਰਗੇਜ਼
- ਇੰਸੂਰੇਂਸ

Ph. 859-7171

534-0044 Toll Free

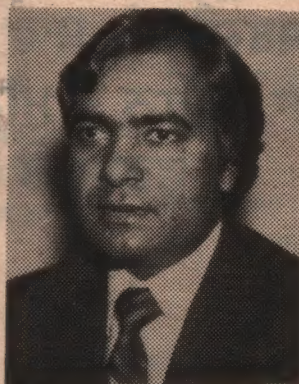
ROSBOROUGH & COMPANY

33832 South Fraser Way Abbotsford, B.C.

ਪਹਿਲਾਂ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

Malkit Dhami,
M.A. (Eco.)

■ BUYING
■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation

Bus. 736-3831 or Res. 434-8548

Pager - 687-1985 #2229

Member of Prestigious M.L.S.
Medallion Club For 83-84 85-86

AMIN ON MARINE

Canada's autosales leader, now invites you at 86 S.E. Marine Dr. Vancouver [Between Main & Cambie] to make your own deal for any make or model of car including Cadillac, Chevrolet, Oldsmobile, any import or domestic car

dueck
CHEVROLET-OLDSMOBILE-CADILLAC LTD.

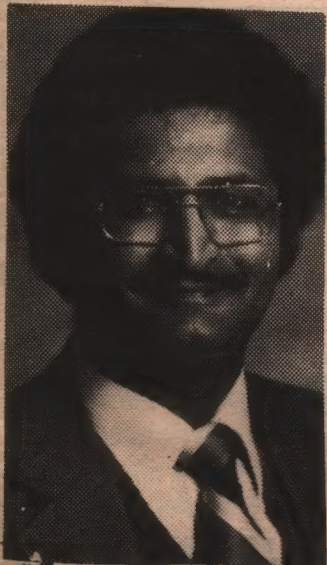
86 SE Marine Dr., [between Main & Cambie]

Ph: 324-7222

Res.: 433-1681

Pager 687-7711 Pager #2122

**DUECK CHEVROLET OLDSMOBILE
CADILLAC LTD.**

AMIN LADHA

AMBIKA FOODS

5125 Victoria Drive Vancouver, B.C. Canada

PHONE: 327—0295

Special Vaisakhi Sale!

ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਤੇਲ Vegetable Oil 16 Lb. \$13⁸⁹	ਨਵਾਬ ਚਾਹ ਪੱਤੀ Nabob Tea. 120's \$3.99	ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਤੇਲ Vegetable Oil 3 Lit. \$2.99	ਟਿੰਡੇ (ਤੰਦਿਆਂ ਵਿਚ) Tinda Cans Can 89¢	ਪਚਰੰਗਾ ਅਚਾਰ Pachranga Achar Tin \$1.49	ਅਸ਼ੋਕਾ ਪਿਕਲ Ashoka Pickle Tin 99¢
ਕਰੇਲਾ Karela Tin 79¢	ਮੋਠ Moth Tin 79¢	ਧਨੀਆ Dhania Lb. 99¢	ਜੀਰਾ Jeera Lb. 99¢	ਮੂੰਗੀ Moongi Lb. 37¢	ਮਾਂਹ Manh Lb. 37¢
ਅਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਮੋਠ Australian Moth Lb. 37¢	ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਦਾਲ Moongi Dal Lb. 37¢	ਮਾਂਹ ਦੀ ਦਾਲ Manh Dal Lb. 37¢	ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਦਾਲ Chans Dal Lb. 37¢	ਲੋਂਗ ਗਰੇਨ ਚੋਲ Long Grain Rice Lb. 37¢	ਲੋਂਗ ਗਰੇਨ ਚੋਲ Long Grain Rice 20 kg. \$10⁹⁹
ਬਾਸਮਤੀ ਚੋਲ Basmati Rice Lb. 79¢	ਤੰਦੂਰੀ ਮਸਾਲਾ Tandoori Masala Pkt. 99¢	ਐਲ. ਪੀ. ਰੀਕਾਰਡ L.P. Records Ea. \$3.99	ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ Corn Flour 2 kg. \$1.49	ਰੌਬਿਨ ਹੁੱਡ ਮੈਦਾ Robin Hood All Purpose Flour 10 kg. \$5.89	ਮਟਰਾਂ ਦਾ ਵੇਸਟ Pea Flour 2 kg. \$1.49
ਮੁਰਗੇ ਦੀਆਂ ਲੈਗਜ਼ Chicken Legs Lb. \$1.19	ਡਰਮ ਸਟਿਕ Drum Sticks Lb. 99¢	ਬਟਰ Butter Lb. \$2.45	ਮੇਥੀ Methi Lb. 99¢	ਹਮਦਰਦ ਰੂਹ ਅਫਜ਼ਾ Hamdard Rooh Afza Bottle \$3.99	ਅਦਰਕ Ginger lb. 69¢

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੀਆਂ ਦਾਲਾਂ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ, ਡੇਅਰੀ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਤੇ ਮੀਟ, ਮਸਾਲੇ ਆਦਿ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੰਬੀਕਾ ਫੂਡਜ਼ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ!

We reserve the right to limit the quantity or until last.

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੁਕੇਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪੀ. ਵੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ।

ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਮਾਰੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕਥਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੇ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਚ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮੌਤ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਤਸੱਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾ ਦਿਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬੰਦਾਂ ਤੇ ਹੜਤਾਲਾਂ ਤੇ ਸੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਗਲੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਨੇ ਸੱਦੀ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਓ ਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਅਰੁਣ ਨਹਿਰੂ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੁੱਜੇ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਭਗਤ ਤੇ ਦੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਕੇਸਰੀ ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਧਵ ਰੈਡੀ (ਤੇਲਗੁ ਦੇਸਮ), ਕੁੰਲਾਡੇਈ ਵਿਲੂ(ਏ. ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ.), ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ (ਜਨਤਾ), ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮਵਾਲੀਆ (ਅਕਾਲੀ ਦਲ), ਦਿਨੇਸ਼ ਗੋਸਵਾਮੀ (ਏ. ਜੀ. ਪੀ.), ਇੰਦਰਜੀਤ ਗੁਪਤਾ (ਸੀ ਪੀ ਆਈ), ਜੰਗਾ ਰੈਡੀ (ਭਾਜਪਾ), ਅਮਲ ਦੱਤਾ ਤੇ ਸੋਮਨਾਥ ਚੈਟਰਜੀ (ਦੇਵੇ ਸੀ ਪੀ ਐਮ), ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ (ਭਾਜਪਾ) ਤੇ ਬੇਰਾਮ ਅਬਦੁੱਲਾ (ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ) ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਜਿਥੇ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਅਰਧ-ਵੇਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਫਿਰਕੂ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਾ ਉਠਾ ਸਕਣ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬੜੀ ਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਹਰ ਹਾਲ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅੱਖੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਨਾ ਕਰਨ ਬਲਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਈ ਤੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀ ਹਿੰਸਾ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ — ਹੈਗੜੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹੈਗੜੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹੈਗੜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ “ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੱਥ” ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ 1969-70 ਵਿਚ ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸੀ ਇਸੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀ ਹਿੰਸਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤੇ ਖਾਸ ਮੰਤਵ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਹੈਗੜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਅਭੇਦ ਲਾਏ ਜਾਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹੈਗੜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਦੇਰੀ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਹੈ। ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਹਿੰਸਾ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਭੜਕਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੋਚਣੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਗਦਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਅਸੀਂ ਮਸਲੇ ਦੀ ਤਹਿ ਤਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਓਨੀ ਦੇਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇਗਾ।

ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਜੇਫਰੀ ਹੋਏ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਬਲੀ ਰਾਮ ਭਗਤ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਦਿਤੀ।

ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਤ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਛੇਤੀ ਹੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਕਾਰਕੁਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਬਚ ਕੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਜਾ ਪੁੱਜਿਆ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਹ ਈਲਿੰਗ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਫਲੈਟ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਉਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗਏ ਹੋਏ ਹਿੰਸਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਟਣ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਸਾਥ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ।

ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਹਲੋਂ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਥਾਪਤਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਸ ‘ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ’ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਐਲਾਨ 27 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਦੇ ਭੋਗ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਹਲੋਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ।

ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਸੱਤ ਸਿਰੋਪੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪਰ ਟਕਸਾਲ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਨੌਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਨਵੀਨਰਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਚੋਲਿੰਗ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰਹੂਮ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਚਾ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਜੀ ਸਹਾਇਕ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਂ ਲਿਆ।

ਘੁੱਗੀਆਂ ਦੇ ਆਂਢੇ ਪੀ ਕੇ ਜਾਂ ਸੌ ਜਾਵੇ,
ਬਾਂਦਰ ਸੱਪ ਦੀ ਸਿਰੀ ਨੂੰ ਤਵੇਂ ਰਗੜਦਾ ਹੈ।
ਮੀਲੀਂ ਪਸਰਿਆ ਜੰਗਲ ਬਰ ਬਰ ਕੰਬਦਾ ਹੈ,
ਬਾਸ ਜਦੋਂ ਵੀ ਬਾਸਾਂ ਨੈਲ ਘਸੜਦਾ ਹੈ।

ਹਰਿਆਣਾ ਬੰਦ ਨੂੰ ਮੱਠਾ ਹੁੰਗਾਰਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਦੂਸਰੀ ਵੇਰ ਦਿੱਤੇ ‘ਹਰਿਆਣਾ ਬੰਦ’ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਮੱਠਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਦਾ ਬੰਦ ‘ਮੁਕੰਮਲ’ ਸੀ। ਰੋਹਤਕ ਤੇ ਬਾਨੇਸਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ ਰਿਹਾ ਜਦ ਕਿ ਹਿਸਾਰ ਵਿਚ ਬੰਦ 50 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਸੋਨੀਪਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ‘ਬੰਦ’ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਥਾਈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰੋਸ ਰੈਲੀਆਂ ਤੇ ਵਿਖਾਵੇ ਕੀਤੇ।

ਇਥੇ ਸੁਝਾਈ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰਜ਼ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁੜਗਾਓਂ ਤੇ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਵਿਚ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੋਗ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ ਰਹੀ। ਅੰਬਾਲਾ ਫਾਉਂਟੀ ਤੇ ਅੰਬਾਲਾ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ।

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਰਦੋਬਦਲ ਹੋਵੇਗੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਓਵਰਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ, ਕਾਂਗਰਸ (ਏ) ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਅਰੁਣ ਨਹਿਰੂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਲੀਆ ਗਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਜੋ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਆਨੰਦਪੁਰ ਵਿਚ ਕਰਫਿਊ ਖਤਮ

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ — ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਵਾਇਰਿੰਗ ਮਗਰੋਂ ਇਥੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਰਫਿਊ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਸ. ਡੀ. ਐਮ. ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਰਫਿਊ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰਾ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ। ਬੁਢਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਨਿਹੰਗ ਇਥੋਂ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਤਖਤ ਕੋਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਪੁਲੀਸ ਵਾਇਰਿੰਗ ਮਗਰੋਂ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਲੋਕ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੱਸ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

NON-SMOKERS & SMOKERS

TOGETHER
WE ARE
STRONGER

NORTH AMERICAN LIFE

Permanent & Terms Plan

- * Life and Group Insurance
- * Retirement & Pension Plans
- * Company Pension and Health Benefit Plans
- * Estate Protection
- * Business & Mortgage Insurance

Ph. 685-9335

SUDESH KALIA

ਕੁਝ ਤਾਕਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ 'ਚ

ਬਰਨਾਲਾ — ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੋਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਨ ਦੇਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ, ਹੁਣ ਗੈਰ-ਜਮਹੂਰੀ ਢੰਗ ਵਰਤਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਦਅਮਨੀ ਫੈਲਾ ਕੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਥੋਂ 22 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਿੰਡ ਪੱਖੇ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਕੈਂਬੇਵਾਲ ਤੋਂ ਪਰਤਦੇ ਹੋਏ ਟਰੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਦਾ ਭਲਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਦੇਵ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹੀ ਉਪਜ ਹੈ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੈਂਬੇਵਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਰੁਧ, ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਜੁਥੇ ਤੇ ਅੰਤ ਏਕਤਾ ਲਈ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿਤੀ। ਮਾਰਕਸੀ ਆਗੂ ਬੀਬੀ ਸ਼ਮਿਦਰ ਕੌਰ, ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜ਼ਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਥੇਪਲ, ਜਥੇਦਾਰ ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਧਿਆਪਕ ਆਗੂ ਮਿੰਨੂ ਸਿੰਘ, ਹੋਲਦਾਰ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ।

ਫਿਲੌਰ ਬੰਬ ਕਾਂਡ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿਛ

ਗੋਰਾਇਆ — ਫਿਲੌਰ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲ ਦਾ ਭਈਆ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਪੈਰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਜ਼ੇਰੇ ਇਲਾਜ ਹੈ ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਉਸ ਬੰਬ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿਛ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਭਈਆ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਬੰਬ ਸਾਫ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫਟ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਚਾਰ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੋਕੀ, ਦਲਬੀਰ ਚੰਦ ਰਾਣਾ, ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਅਤੇ ਸਤਪਾਲ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਫਿਲੌਰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਫੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਧਾਰਾ 4/5 ਫਾਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਚਾਰ ਬੰਬਾਂ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਰੋਪੜ — ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰੋਪੜ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਡੀ. ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਫਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਇਥੇ ਉਚੇਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਮਨ ਏਕਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ

ਸੰਗਰੂਰ — ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੀਰਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਰੂਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਟਕਸਾਲ ਤੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਸਖਤ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਚੇਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਆਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਾਬਾ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਵੀ ਸੀ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵਤੀਰਾ ਵੀ ਸਭਿਅਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਨੇਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਖੁਰਾਕ ਸਬੰਧੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਏ

ਮੋਰਿਛਾ — ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਰੋਪੜ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਤਨਗੜ੍ਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਫਾ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਘੋਰਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੱਕੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਆਣ ਖਲੋਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅੱਖੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ. ਕਾਹਲੋਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸਿਰਫ ਚੌਧਰ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਹਨ।

ਹਠਧਰਮੀ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਧੂਰਾ ਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਠੁਕਰਾਈ ਹੋਈ ਹੱਦ (ਸੈਲਫ) 'ਚੋਂ ਸਵੈ-ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਤੇ ਸਵੈ-ਭਰੋਸਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਸਹਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਏ, ਉਸੇ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿੱਮੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਸਾਂਝ ਉਸ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ। ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਹ ਉਸ ਮਹਾਨ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਖਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਚਿਮੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਦੀ ਸਖਤ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪਾਕਿ-ਸਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ — ਅਡਵਾਨੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਐਲ. ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਕੁਝ ਨਿਹੱਥੇ ਅਤੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇਥੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਸਾਹਨੀ, ਮਨਮੋਹਣ ਕਾਲੀਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਉਹ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੌਰਾਨ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਵੀ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਂਜ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧਾਂ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਗਤਬਤ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦਾ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ — “ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਤਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖਿੱਤਿਆਂ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਧਰੋਂ ਉਧਰ ਜਾਣ ਦਾ ਕਰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇ।”

ਸ਼੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸਮਝ ਲੈਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਕਿ “ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦੀ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ — ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦੀਆਂ।”

FOR THE SOUTH
ASIAN COMMUNITY

Radio Program

Sabrungr

شہر میں اپنی نوعیت کا واحد

RADIO PROGRAM

Music from Bangladesh, Fiji, India, Pakistan & West
together with weekend report, interviews,
and much more...

Producer and host: Irfan Ali.

(415)

928-1650

SUNDAYS
10-12 NOON

KUSF

90.3 FM

Broadcast from San Francisco, California

ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ — ਰਾਜੀਵ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਏਗੀ। ਇਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿਚ ਮੈਡਲ-ਵੰਡ ਸਮਾਰੋਹ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬੜੀ ਨਾਜ਼ਕ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।” ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੋਲ ਇਹ ਪਰਖ ਕਰਨ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਵਾਕਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਛੇਤੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰੇਗਾ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੋਰ ਸਵਾਲਾਂ ਜਵਾਬਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰੋ. ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਜੰਗ ਲੱਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਚਿੰਤਾਵਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਕੱਠ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਦਨ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਵਿਰੋਧੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਨਗੇ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਪ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸਾਂ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਤੇ ਆਦਮੀ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਰਖਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਦਮੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਗਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਸੰਗ ਗੋਰਾ ਰੰਗ ਜਦ ਲੜਦਾ ਹੈ।
ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਕੰਥ ਕੇ ਤੇਈਆ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ।

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਚੋਰੀ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼

ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ — ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸਦੇ ਕਿ ਚੋਰੀ ਛਿਪੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚੋਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਦੇਹ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਗੜਬੜ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਖਤ ਆਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਜਾਇਜ਼ ਘੁਸਪੈਂਠ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਪਕ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੁਝ ਅਨਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਕੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅੰਦਰ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਅੰਦਰ ਸਰਗਰਮ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕਰਤੀ ਨਿਗਾਹ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਫਿਰ ਰੋਕੀ

ਮੋਰਿਛਾ — ਇਥੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਮਜ਼ਾਤ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਵਾਲ, ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭਾਮੀਆਂ, ਪੀ. ਐਸ. ਯੂ. ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ. ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਮੱਟਰਾਂ, ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਰਤ) ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ. ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਲੀ, ਜ਼ਿਲਾ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਵਾੜਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੋਰਚਾ ਆਰੰਭ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਕਰੀਬ 1200 ਤੋਂ ਉਪਰ ਕਿਸਾਨ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ, ਮੋਰਿਛਾ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਮੋਰਿਛਾ ਤੋਂ ਉਹ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪਿੰਡ ਮਜ਼ਾਤ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿਥੇ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਰੋਕ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਸਰਵੇ ਸਟਾਫ ਵਲੋਂ ਲਾਈਆਂ ਬੰਡੀਆਂ ਵੀ ਪਾੜ ਦਿਤੀਆਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਜਵਾਨ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਤੈਨਾਤ ਸਨ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਉੱਤੇ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਅਮਲਾ ਆਪਣੇ ਟਰੈਕਟਰ ਤੇ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਟਰਾਲੀਆਂ ਵਗੀਰਾ ਇਕ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਹਪੂਰਨ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ “ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਬੰਦ ਕਰੋ”, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਡਾਕਾ ਰੋਕੋ, ‘ਨਹਿਰ ਦੀ ਸ਼ੇਧ ਬਦਲ ਕੇ ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਰੋ’ ਅਤੇ ‘ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ’

ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸੇ ਜਗ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਰੈਲੀ

“ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਗੜਦੀ ਹਾਲਤ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ” ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ

ਫਗਵਾੜਾ — ਰਾਜ ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਦੇ ਮੁਖ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਲਗ ਜਾਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਅਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਤੱਤ ਹਨ ਜੋ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਦਮ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਾਮਰੇਡ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੀ. ਜੇ. ਪੀ. ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਦੇ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਗੜਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਵਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਐਜੰਡੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਚਿਤਾਵਨੀ ਉਹਨਾਂ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ।

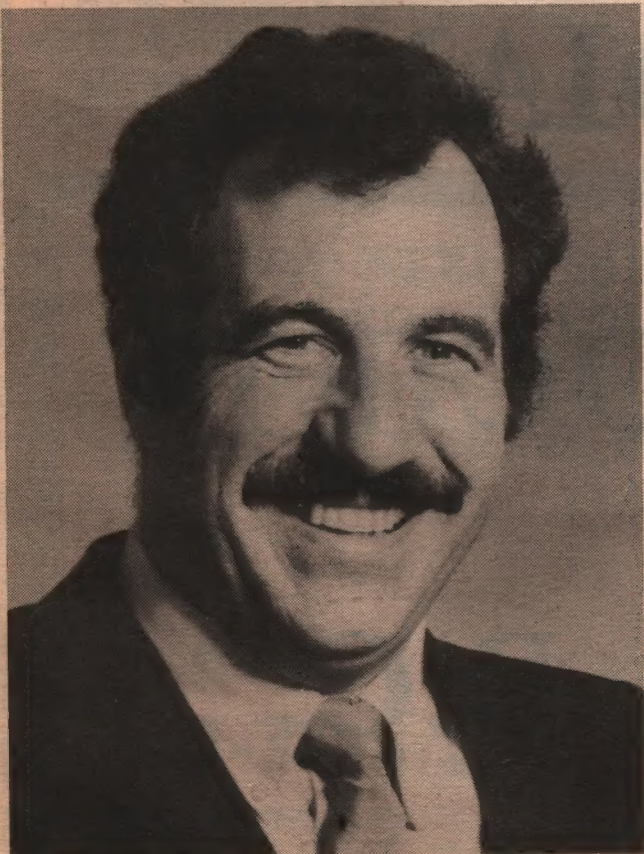
ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਵਾਲ ਨੇ ਸੰਬੰਧ ਕਰਦਿਆਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਮੋਰਚਾ ਅਸੀਂ ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਸ਼ੇਧ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ 17 ਅਕਤੂਬਰ - 1985 ਤੋਂ ਪ੍ਰਬਰੇਜ਼ੀ, ਮੋਰਿਛਾ ਵਿਖੇ ਲਗਾਇਆ ਸੀ — ਅੱਜ ਤੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੂਸਰੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤਕ ਸਰਕਾਰ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਸ਼ੇਧ ਬਦਲਣ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੱਢਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਤਰ ਇਹ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਨਹਿਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੇ ਸਰਵੇ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨਸੂਬੇ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗੀ ਬੇਸ਼ਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤਨੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਤਨੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਣ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਆਪਣਾ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਹਿਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਲੈ ਲੈਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰਾਤ ਬਰਾਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਤਰੀ ਅਨਸਰ ਕਿਧਰੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

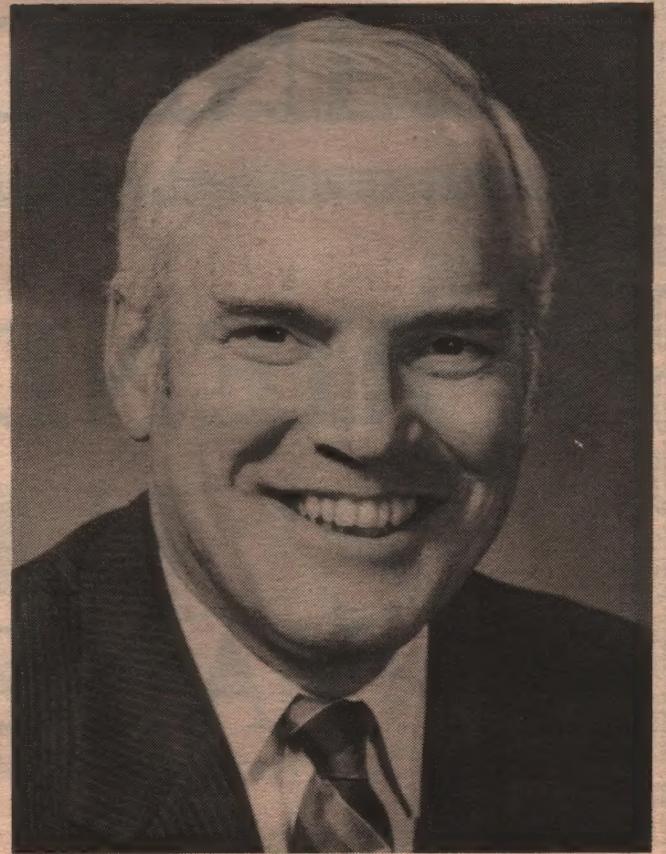
VAISAKHI GREETINGS

Stephen Rogers
M.L.A. Vancouver South

We wish you and your families the warmth of the VAISAKHI season and health and happiness for 1986

We are proud to serve as your provincial representatives in government and wish to stay in touch with your concerns in Vancouver South.

Russel Fraser
Minister of Post Secondary Education
M.L.A. Vancouver South

**VAISAKHI
GREETINGS
TO
ALL
INDO-CANADIANS
of
EAST INDIAN ORIGIN**

**INDO-CANADIAN
FRIENDSHIP SOCIETY
VANCOUVER, B.C.**

ਬਦਅਮਨੀ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਂਜ ਦੇਣ ਲਈ ਏਕੇ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਬਦਅਮਨੀ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਏਕੇ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਸਦਨ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮਤੇ ਵਿਚ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ, ਕੌਮ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡ ਰਹੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਕਾਲੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਤੇ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਜੋਧਪੁਰ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੱਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹਲ ਲਈ ਹੋਰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਾਜਸੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਤੇ ਉੱਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਟਾਲਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ) ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਮੈਂਬਰ ਸਹੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ “ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ” ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਖੋਟ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹਾਂ ਫੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰੈਸ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਖੂਨ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਅੰਬਾਲਾ ਅਤੇ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਉੱਤੇ ਪਥਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ, ਮਾਰਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸਮਝਣ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਸੁਧਰ ਸਕਦੇ।

ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੌਡਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਤੇ ਵਿਚ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਉਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦਮਾਜਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਇਕ ਵਜ਼ੀਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਗੁਆਂਢ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮਤਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

ਨਕੋਦਰ ਕਾਂਡ ਦੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਿਆਨੀ ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਾਰਮ ਤੋਂ ਫੜੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਕਸਬਾ ਨਕੋਦਰ ਵਿਚ ਇਕ ਜੀਪ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਅੱਠ ਬੇਗੁਨਾਹ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਏ ਗਏ ਨਵੇਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਜੇ. ਐਫ. ਰਿਬੇਰੋ ਨੇ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਫਗਵਾੜਾ ਲਾਗੇ ਪਿੰਡ ਪਾਂਡਣਾ ਵਿਚ ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਇਸ ਟੋਲੇ ਦਾ ਮੁਖੀਆ ਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦੇ ਚਾਰ ਸਾਥੀ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ। ਜਲੰਧਰ-ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਗਿਆਨੀ ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਇਹ ਬੰਦੇ ਫੜੇ ਗਏ। ਵਾਰਦਾਤ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜੀਪ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਮੁਖੀ ਜੇ. ਐਫ. ਰਿਬੇਰੋ ਨੇ ਇਥੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਇਕ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਟੁਕੜੀ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਅਚਾਨਕ ਗਿਆਨੀ ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਉਪਰ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਤਿੰਨ ਕੱਟੜ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਦੋ ਸਟੋਨ ਕਾਰਬਾਈਨਾਂ, ਦੋ ਰਵਲਾਂ, ਦੋ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਅਸਲਾ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਾਰਦਾਤ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜੀਪ ਨੰਬਰ ਪੀ. ਯੂ. ਈ. 4791 ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। ਮਿ: ਰਿਬੇਰੋ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫੜੇ ਗਏ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਰਾਵਲ ਬਾਣਾ ਸ਼ਾਹਕੋਟ, ਰਵਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰੂ ਬਾਣਾ ਤਰਨਤਾਰਨ, ਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਮਚਾਰੀ ਕਲਾਂ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚੋਂ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਟੋਲੇ ਦਾ ਆਗੂ ਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਹੋੜੂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਗਿਆਨੀ ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਰਾਵਲ ਸਥਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਇਕ ਖੁਫੀਆ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਵੀ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਜਿਥੋਂ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਅਸਲਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਥਾਨ ਵੀ ਗਿਆਨੀ ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ 303 ਦੇ 232 ਕਾਰਤੂਸ, 9 ਮਿ. ਮੀ. ਦੇ 125 ਕਾਰਤੂਸ, 410 ਦੇ 25 ਕਾਰਤੂਸ .38 ਦੇ 21 ਅਤੇ .455 ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਤੂਸ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ।

ਫੜੀ ਗਈ ਜੀਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸ਼ੁਕਰਚੱਕੀਆ ਦੇ ਧੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ। ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮਿ. ਰਿਬੇਰੋ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੇ ਤੁਰਤ ਪਿਛੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਕੋਦਰ ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਾਣੇਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਲੀਸ ਟੁਕੜੀ ਲੈ ਕੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਵਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸਪੈਕਟਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਪ ਦਾ ਖੁਰਾ ਨੱਪਦਾ ਮਲਸੀਆ-ਲੋਹੀਆਂ ਜਾ ਪੁੱਜਿਆ। ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲੀਸ ਟੁਕੜੀ ਗਿਆਨੀ ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਜਾ ਪੁਜੀ ਜਿਥੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੁਵੱਲੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਹੋਈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੋਈ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਤਿੰਨ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਫੜੇ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ।

ਮਿ. ਰਿਬੇਰੋ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਦਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਕੋਦਰ ਲਾਗੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕ ਪੁਰਬਲਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਵੀ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਇਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ 9 ਬੰਦੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦਕਿ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਇਮ ਮੁਕਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਤੇਰਾਂ ਬੰਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸਾਰਾ ਅਸਲਾ ਪੁਲੀਸ ਦਾ

ਮਿ. ਰਿਬੇਰੋ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫੜੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਅਸਲਾ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲੇ ਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੁੱਟਿਆ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਵਾਲੀਆ ਨਮਿਤ ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸ

ਸ: ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਵਾਲੀਆ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਨੂੰ ਪਰਲੋਕ ਸਿਧਾਰ ਗਏ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਭੋਗ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦੋ ਵਜੇ ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਘਰ (ਜੇ ਸਕੀਨਾ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ) ਵਿਖੇ ਪਵੇਗਾ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ : 325-5494 ; 325-0286

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਾਲੀਆ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਇਸ ਦੁੱਖ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰੀਕ ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਪਾਸ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਵਾਲੀਆ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਥਲ ਬਖਸ਼ੇ।

ਗਿਆ ਹੈ। ਫੜੇ ਗਏ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਸ ਦਿਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਟੋਲੇ ਵੀ ਫੜੇ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸਖਤੀ ਦਿਖਾਈ 200 ਹਿੰਦੂ ਰੈਡੀਕਲ ਅਤੇ 400 ਸਿਖ-ਅਤਿਵਾਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਲ ਇਕ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਛਾਪੇ ਨਾਲ 200 ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਖੁਨੀ ਝੜਪ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 85 ਬੰਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਇਹ ਛਾਪਾ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇਸ ਛਾਪੇ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹਿੰਦੂਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਟੱਕਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 400 ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ 25 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸਾਸ਼ਤਰਧਾਰੀ ਦੀ ਇਕ ਪਰੇਡ ਕਰ ਰਹੀ ਟੁਕੜੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਸ ਹਿੰਦੂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਲੀਡਰ ਤਾਂਗੜੀ ਦੇ ਮੁਖ ਦਫਤਰ ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਤਾਂਗੜੀ ਜੋ 55 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਿੱਖ ਜਿਹਨਾਂ ਜਲੰਧਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਛੇ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਵੇਸ਼ਖੀ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਾਤਮਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

All Work Fully Guaranteed :: Courtesy Cars Available

MINT
AUTO BODY LTD.
ALIGNMENT and FRAME

• Repair All Makes and Models •

5590 Lane Street
Burnaby, B.C.
V5H 2H5

BHUPINDER (Bob) SIHOTA
Phone: 433-1207

D. P. Pandia & Associates

Immigration Consultants
Serving the Community Since 1939

Jitendra Desai

D. P. Pandia

Ph. (604)684-3716

#61 - 553 Granville St. Vancouver, B.C.

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਡਾ: ਡੀ. ਪੀ. ਪਾਂਡੀਆ ਜਾਂ ਜਤਿੰਦਰ ਡਿਸਾਈ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਡਾ: ਪਾਂਡੀਆ 1939 ਤੋਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

BOMBAY SWEETS **MANUFACTURER INC.**

ਨਰੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼
ਵਲੋਂ

ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ
ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ
ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ!

ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਫਿਰ

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਤੇ ਮਠਿਆਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਜਣਗੇ

ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੀ ਭਾਰਤੀ ਮਠਿਆਈਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ:

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟਸ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ ਇਨਕ

ਬੇਸਣ, ਮੇਸੂ, ਪਤੀਸਾ, ਬਰਫੀ, ਗਾਜਰ ਪਾਕ, ਲੱਡੂ ਮੋਤੀਚੂਰ, ਪੇਠਾ, ਗੁਲਾਬ
ਜਾਮਨ, ਰਸਗੁੱਲਾ, ਬਦਾਨਾ, ਜਲੇਬੀਆਂ, ਅੰਮਰਤੀਆਂ, ਸ਼ਕਰਪਾਰੇ, ਰਸਭਰੀ, ਖੋਏ
ਦੀ ਬਰਫੀ, ਕੋਕੋਨਟ ਦੀ ਬਰਫੀ, ਚਾਕਲੇਟ ਦੀ ਬਰਫੀ, ਪਿਸਤੇ ਦੀ ਬਰਫੀ, ਕਾਜੂ
ਦੀ ਬਰਫੀ, ਬਦਾਮਾਂ ਦੀ ਬਰਫੀ, ਚਮ ਚਮ, ਮਿਲਕ ਕੇਕ, (ਤੁਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ
ਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ) (ਖੋਏ ਦਾ ਮਿਲਕ ਕੇਕ, ਜੋਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ
ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ) ਨਮਕੀਨ :- ਭੁਜੀਆ, ਮੋਗੋ ਚਿਪਸ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਨੈਕ ਹਰ
ਸਮੇਂ ਮਿਲਣਗੇ!

ਗਾਜਰ ਹਲਵਾ ਆਪ ਮੰਗ ਕੇ ਟੇਸਟ ਕਰੋ!

6556-6560 Main St., Vancouver
PH: 321-1414 or 874-5722

ਰੋਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਵਲੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਤਸਵ ਦੀ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ!

SAVE **SPRING FEVER** SAVE **SALE**

THURSDAY 10-9 FRIDAY 10-9 SATURDAY 10-6 SUNDAY 12-5
2-PCE. SECTIONAL

SALE PRICE

Harem cushion styling in your choice of 5 modern nylon fabrics. Royal's discount price \$999.

\$389⁹⁵

5 PCE. KITCHEN SET
5 Pc. Set

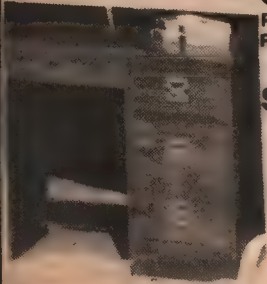
 TABLE: 36"x48". Solid Top, Butcher Block
CHAIR: Desert Sand
PACKED: 2 cartons, 14 cubic feet

\$129⁹⁵

 SOFA, CHAIR & MATCHING LOVE SEAT IN YOUR CHOICE OF 5 MODERN NYLON FABRICS. ROYAL'S REG. PRICE \$898
SALE PRICE .....

\$499⁹⁵
STUDENT DESK

PECAN OR OAK FINISH. ROYAL'S REG. PRICE \$99

SALE PRICE .....

\$59⁹⁵
TV & VCR STAND

Teak or Pecan finish. Measures 18"x25"x34" high on casters. Comes unassembled. Royal's discount price is \$99

SALE PRICE

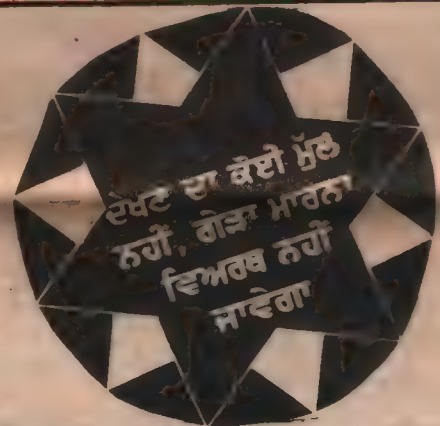
\$49⁹⁵
ENTERTAINMENT CENTRE

Oak or Pecan finish. Room for TV & stereo with lighted glass display and bar. Royal's discount price \$798.

SALE PRICE

\$349⁹⁵
39" MATTRESS & BASE
\$119⁹⁵
54" MATTRESS & BASE
\$159⁹⁵
SOLID PINE BEDROOM SUITE
\$449⁹⁵

FROM

 YES, THE STYLE THAT HAS TAKEN THE CITY BY STORM IS NOW AVAILABLE IN A WIDE RANGE OF FABRICS. ROYAL DISCOUNT PRICE \$1895⁰⁰
SALE PRICE \$999⁰⁰
PLUS 100'S AND 100'S OF OTHER IN STORE SPECIALS!
ROYAL FURNITURE LTD.

2607 MAIN STREET (at 10th. AVE.), VANCOUVER, B.C.

TEL. 874-9525

 LOWEST
PRICES
GUARANTEED

 MASTER
CARD
VISA
ACCEPTED

ਭੰਡਾਲ ਡਰਾਈਵਾਲ ਲਿ: ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.

ਜਲ
ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ

ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਸਭ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

President

Jarnail S. Bhandal M.A.

ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਕੰਮ

1. Hill Side Housing Co-op.
2. Co-op Housing
3. Station Court
4. Coquitlam Motor Inn.
5. False Creek Bld. A.
6. Hay's Mansion
7. Bonsor Ave. Apt.
8. Metro Town Place.

ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਨਾਂ

Concost Management Inc.
Beta Construction Imperial
Ventures Ltd.
Imperial Ventures Dominion
Construction
H. Haebler Const. Ltd.
Polygon Properties.

Vice President

Karnail S. Bhandal

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ

1. ਨਾਨਕਸਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਰਿਚਮੰਡ ਦੀ ਸੇਵਾ
2. ਗੁਰੂ ਘਰ ਸਕੈਮਸ ਦੀ ਸੇਵਾ

BHANDAL DRYWALL LTD.

3397 Kingsway, Vancouver, B.C.

Ph. 430-5011

ਦਾੜੀ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ

—ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ—

ਮੈਂ ਇਕ ਉੱਘੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ — “ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ! ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ?”

“ਫਲਾਣੀ .... ਲੇਖਕਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾ ਰਿਹਾ।” ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ।

“ਅੱਛਾ ਜੀ।” ਸਤਿਆਰਥੀ ਨੇ ਠੰਡੀ ਆਹ ਭਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਫੇਰ ਮੇਰਾ ਇਕ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਆਣਾ ਤੁਸੀਂ।”

“ਦੱਸੋ?”

“ਬੱਸ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਓ ਤਾਂ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਵਿੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਵੀ ਸਲਾਮ ਕਹਿ ਦੇਣਾ।”

“ਪਰ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਵਿੱਥ ਕਿਉਂ?”

ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਵਿੱਥ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੰਦ ਹੈ।” ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਹੇਠਾਂ ਖਚਰੀ ਜਿਹੀ ਹਾਸੀ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਦਾੜੀ ਗੰਭੀਰ ਸੀ।

ਉਦੋਂ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹੀ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਦਾ ਇਕ ‘ਉੱਘਾ ਸਰੋਤਾ’ ਹਾਂ। ਪਿੱਛੋਂ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਉੱਘੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਮੇਰਾ ਮਾਣ ਟੁੱਟ ਗਿਆ।

ਸਤਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰੋਤਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬੰਦਾ ਹੱਥ ਨਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਆਰਥੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰਚਨਾ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਵਾਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸੱਜਣ ਜਦੋਂ ਹਫਤੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਰਚਨਾ ਦੇ ਖਰੜੇ ਉਪਰ ਬੇਲਮਾਰ ਕਾਗਜ਼ੀ ਚੋਪੀਆਂ ਦੀ ਮੋਟੀ ਤਹਿ ਚੜ੍ਹੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਵਾਈ ਕਾਪੀ ਗਰਭਵਤੀ ਜਿਹੀ ਦਿਸੇਗੀ। ਹੁੰਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਚਨਾ ਸਾਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਘੁੰਮ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਘੁੰਮਦੀ ਦੇ ਪੇਟ ਉੱਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਵਾਂ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਏਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਨੁਮਾ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਨਵਾਂਯੁਗ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਗੁਦਾਮ ਅੰਦਰ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਕਰਕੇ ਫੜ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਨਵਾਂ ਉਤਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੰਮੇ ਸਿਲਕੀ ਕੋਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਯਕਦਮ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, “ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਡੇਵ ਕੁ ਮਿਟ ਲਵਾਂਗਾ।” ਉਹ “ਲਵਾਂਗਾ” ਆਖਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਮਿਟ ਲੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਟ ਸੋਠੇ ਸੋਠੇ ਕਰਕੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਘੱਟੇ, ਦਿਨ, ਹਫਤੇ, ਮਹੀਨੇ, ਸਾਲ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਉਮਰ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਤਿਆਰਥੀ ਦੇ ਉਗੇੜੇ ਮਿੱਤਰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮਿਟ ਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਨੂੰ 1949 ਵਿਚ ਪਹਾੜ ਗੰਜ ਬਰਕਤ ਰਾਮ “ਬਰਕਤ” ਦੇ ਘਰ ਸੋਢੇ ਉਪਰ ਬੈਠਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਦਾੜੀ ਕਾਲੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਮਾ ਤੇ ਲੰਮਾ ਕੋਟ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਲੇ ਵਿਚ ਕੋਡਕ ਦਾ ਕੈਮਰਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕਿਸ-ਮਿਸ਼ ਤੇ ਕਾਜੂ ਰੱਖੇ ਹੋਏ। ਜਦੋਂ ਕਾਜੂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਮਹੀਨ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ, “ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਇਹ ਕਾਜੂ ਹੋਰ ਮੰਗਵਾ ਲਵੋ” ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸ-ਮਿਸ਼ ਖਤਮ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸੇ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਸ-ਮਿਸ਼ ਮੰਗਵਾ ਲਈ।

ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੁਆਦ ਅਧੀਨਤਾ ਭਾ ਗਈ। ਹਿੰਦੀ “ਆਜ ਕਲ” ਦਾ ਉਹ ਸੰਪਾਦਕ ਸੀ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਵਿਚ ਝੁੰਡਾਂ ਵੀ ਕਾਫੀ ਆ ਗਈ ਸੀ।

ਫੇਰ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਘੁੰਮਦਿਆਂ ਵੀ ਤੱਕਿਆ। ਬਲਕਿ ਉਹ ਹਾਲੀ ਤੱਕ ਘੁੰਮੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਚਾਇਨਾ ਰਾਈਟਰਜ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ “ਹਿੰਦੀ ਚੀਨੀ ਭਾਈ ਭਾਈ” ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੇ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜਿੰਮਬਾਵੇ ਨਿਵਾਸੀ ਸ਼ਾਇਰ ਇਕਬਾਲ ਅਰਪਨ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ, ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕ ਜੁਗਿੰਦਰ ਅਮਰ

ਅਸਲ ਰੂਪ ਵਿਚ “ਭਾਈ ਭਾਈ” ਬਣੇ। ਸਾਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਬਦਰੰਗ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਚੀਨ ਤੋਂ ਦੋ-ਭਾਈ ਕੁੜੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਸੁੰਦਰ, ਸਭੋਲ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰਦਿਆਂ ਬਣੀ ਸਾਡੀ ਦੋਸਤੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਲੇਖਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਫਿਲਾਸਫੀ, ਅਨੁਭਵ, ਇਤਿਹਾਸ ਮਿਥਿਹਾਸ ਦੇ ਪਾਤਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਕਿੰਨੀ ਦੁਰਭਾਗ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਕੇਵਲ ਇਕ ਫਿਰਕੇ (ਸਿੱਖ) ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਅਕਾਂਖਾਵਾਂ, ਅਨੁਭਵਾਂ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੌਜ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਤਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਧਾਰਾ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਵੇਦਾਂ, ਪੁਰਾਣਾਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿਚ ਸਫਲ ਵੀ ਹੈ।

*****

ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਬਾਰੇ ਅਨੇਕਾਂ ਲਤੀਏ ਹਨ। ਏਨੇ ਕਿ ਇਕ ਗੁੰਝ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਆਲੋਚਨਾ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਹੱਸ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਸਵੇਰੇ ਉਠਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਲਾ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਦਹੀਂ ਲੈ ਆਓ, ਕੁਝ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਿਆ ਕਰੋ।”

ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਰਾਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਇਕੋ ਕਹਾਣੀ ਮੁੜ ਮੁੜ ਲਿਖਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਮੰਨ ਲਈ ਪਰ ਹੋਸੀ ਉਟੀਂਦਰਾ। ਕੋਲਾ ਲੈ ਕੇ ਬਜ਼ਾਰ ਜਾਂਦਾ ਇਕ ਖੰਡੇ ਨਾਲ ਲਗ ਕੇ ਸੌਂ ਗਿਆ।

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਗ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਲਾ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਤਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਬਾਰੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਲਤੀਏ ਦਾ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਕਤਾਲੀਵਾਂ ਹਫਤਾ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬੜਾ ਹੀ ਹੱਸਿਆ। ਹੱਸੀ ਜਾਵੇ।

*****

ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਸਾਨੀ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਫਰਾਡ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰ। ਪਰ ਇਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਤੇ

ਗੁੱਝਾਂ

Lo-Cost Aluminum Railing (1985) Ltd.

Specialists in Commercial & Residential Railings & Awning Frames

Sajiv Paul
Manager

Ph. 276-2840 or 872-7227

Unit K - 2420 SHELL RD.
RICHMOND, B.C.

DO YOU NEED PLUMBING OR ELECTRICAL SUPPLIES SERVICE FOR NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO

Contact :

PAUL'S

Phone.
872-3118

(Supply)

PLUMBING & ELECTRICAL SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.) Vancouver, B.C.

872-7227

(Service)

“Free customer parking at rear”

OPEN SUNDAYS

ISP

ਸਭ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜਨਮ ਉਤਸਵ ਦੀ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

INDIA SARI PALACE

6657 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

PHONE (604) 324-2565

BAISAKHI SPECIAL SALE

ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਇੰਡੀਆ
ਸਾੜੀ ਪੈਲਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ
ਭਾਰੀ ਸੇਲ ਲਾ ਦਿੱਤੀ

ਇਸ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਸੇਲ ਵਿਚ
ਧੜਾਧੜ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਡੀਜ਼ਾਈਨਾਂ
ਤੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ ਦੀਆਂ
ਸ਼ਿਪਮੈਂਟਾਂ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ!

ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਸਾੜੀਆਂ,
ਸੂਟ ਤੇ ਚੁੰਨੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ
ਕੋਨੇ ਵਿਚੋਂ ਮੰਗਵਾਈਆਂ ਹਨ ਤੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਇੰਨੀਆਂ
ਘੱਟ ਹਨ ਕਿ ਆ ਕੇ ਦੇਖੋ!

ਸੀਦੇਵੀ ਸਾੜੀਆਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਸਿਰਫ ਆਈ. ਐਸ. ਪੀ. (ਇੰਡੀਆ
ਸਾੜੀ ਪੈਲਸ) ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਰੰਗਾਂ ਤੇ
ਡੀਜ਼ਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ
ਹਨ।

ਵਿਆਹਾਂ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੇ ਦਾਜ ਵਰਗੇ
ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ
ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਡਿਸਕਾਊਂਟ
ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ!

ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ

ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਦ ਫਲੋਰਾ ਮੈਕਡਾਨਲਡ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ ਲਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਤਾਰਾਂ ਤੇ ਖਤ ਇਸ ਨਵੇਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਏ। ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਚਿੰਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀਆਂ ਤੇ ਰੋਸ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨਿਸਟਰ ਦੇ ਕੰਨੀ ਜੁ ਨਹੀਂ ਸਰਕੀ ਉਸਨੇ ਫਟਾਫਟ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਸਾਰੇ ਮੜੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਭੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਕਿ ਫੋਤੀ ਫੋਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲ ਟਾਉਣ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਨਾ ਪਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਵ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਮੇ ਜਾਣ। ਫੀਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ :-

ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਪੋਂਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੀਸ — \$125.00
ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫੀਸ — \$50.00
90 ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫੀਸ — \$50.00
ਜੇ ਪੁਰਾਣਾ ਗੀਕਾਰਡ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫੀਸ — \$25.00

ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਮੁੜਨੀ।

ਬੀ. ਸੀ. ਸਿੰਘਰਸ਼ ਸਿਮਤੀ ਨੇ ਤਾਰ ਪਾਈ ਸੀ ਤਾਂ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਲੇਖ ਭੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰੋਸ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ। ਅਜ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਕਿ ਕਈ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਕੰਨ ਚੁਕੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਕੰਮ ਸੁਖਾਲਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਜਦ ਵਾਲਟਰ ਮਕਲੀਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਪਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੋਈ ਭੀ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਿਸਦੀ ਆਮਦਨ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਥੋੜੇ ਹੈ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ

ਸਭ ਤੋਂ ਥੋੜੇ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਫਾਰਮਵਰਕਰ, ਜੋ ਅਜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਹਨ ਆਪਣੇ ਮੰਗੇਤਰ ਮੰਗਵਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੇ ਨਵੇਂ ਆਏ ਇਮੀਗਰੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਕਲੀਫ ਹੋਵੇਗੀ।

ਟੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ। ਸੋਕਰਡ ਸਰਕਾਰ ਇਸੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਇਕ ਕੌੜ ਝੁੰਬਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਅਗਾਂਹ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਪਾਉਣੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਆਏ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਫੋਤੀ ਤੋਂ ਫੋਤੀ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਵੇ। ਜਿਨੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ ਓਨੀ ਹੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਘਿਨਾਉਣੀਆਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਬਦਲਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਉਸ ਰੱਬ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਰਜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਹੀ ਮਨੋਰਥ ਹਨ — ਉਹ ਰੱਬ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਔਗਣ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੰਦੇ ਡਰ-ਭੋ ਅਤੇ ਬਚਕਾਨਾ ਹਉਮੈ ਸਦਕਾ ਇਸ ਖਿਆਲ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

— ਆਈਨ ਸਟਾਈਨ

ਔਰਤ ਆਪਣੀ ਸੁਰੰਗ ਵਿਚੋਂ ਇਨਸਾਨ ਜੰਮਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਹਯਾ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ! ਹਸਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਖੁਦਾ, ਮਾਵਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਬੰਧ ਮੰਗੇਗਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਮੁਫਲਿਸ ਮਾਵਾਂ, ਕੀ ਬੋਲੀ ਲਾਣਗੀਆਂ ਖੁਦਾ ਤੋਂ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਮਾਂ ਤੋਂ ਜੁੱਤੀ ਮਹਿੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਸ਼ਾਰਾ ਸ਼ਗੁਫਤਾ

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan
P.O. Box 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s)..... I may be sent the newspaper at the following address:
Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year	25 dollars
Two Year	45 dollars
Three year	65 dollars
Life membership.....	300 dollars
ASIA.....	100 dollars[a year]
U.S.A.	30 dollars [a year]
Europe	100 dollars[a year]
Africa	100 dollars [a year]

AIR-INDIA ANNOUNCES TWO WAYS TO FLY AIR-INDIA TO INDIA. AND LOTS OF REASONS WHY.

From Canada, it's simple to fly your airline to India.

1. Fly to New York and connect with Air-India for our 8:15 nightly departure for Delhi or Bombay.

2. Fly to London and pick up Air-India there.

You'll want to fly Air-India to India because no other airline treats you with

such understanding. Because no other airline provides you with both continental and authentic Indian food, the latest Indian and western movies and music. Because no other airline is, after all, Indian.

So fly Air-India from Canada to India connecting in either New York or London. See your travel agent or contact our GSA Chalais Holdings and make your reservations now.

एअर इंडिया

AIR-INDIA

WE'RE YOUR AIRLINE

Montreal: 842-1805 / 1-800-361-2813

Toronto: 865-1033 / 1-800-268-9582

Vancouver: 879-0271 / 1-800 663-3433

STATE BANK OF INDIA (CANADA)

ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਕੈਨੇਡਾ)

Wholly owned subsidiary of
STATE BANK OF INDIA
India's Largest Commercial Bank

- We offer attractive interest rates on Term Deposits.
- Special Rates for Deposits of \$50,000 and over.
- Remittances to every part of India at attractive Indian Rupee exchange rates.
- Corporate and international banking services including commercial loans, letters of credit, etc.
- State Bank Rupee Travellers Cheques.

● ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੇ ਰੇਟ ਵਾਜਬ ਹਨ

Two locations to serve you

VANCOUVER

540 Burrard St.
Vancouver, B.C. V6C 2K1
Phone — (604)681-3428

TORONTO

Royal Bank Plaza
North Tower, Suite 401
Toronto, Ontario M5J 2J2
Phone - (416)865-0414

ਔਰਤ ਜਾਤ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਬਦਸਤੂਰ

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਗੋਰਾਇਆ) ਸਰੀ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨੀਤੀਵਾਨਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਈਕੁਅਲ-ਰਾਈਟਸ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕਾਨੂੰਨ (ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੋਧ) ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਉਨਤ ਹੋ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਉਪਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ ਦਾ 2/3 ਹਿੱਸਾ ਵਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਔਰਤ ਬੜਾ ਤਰਸਯੋਗ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਡੀਕੇਡ ਫਾਰ ਵਿਮੈਨ (10 ਸਾਲ) ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੁਝ ਕੁ ਅੰਕੜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ :-

ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਸਦੀ ਔਰਤ, ਧਰਤ-ਵਸੋਂ ਦਾ ਅੱਧ ਹਨ, ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਕਿੱਤਾ-ਘੱਟਿਆਂ (ਵਰਕਿੰਗ ਆਵਰਜ਼) ਦਾ 2/3 ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਸਦੀ ਸਾਰੀ ਘਰੇਲੂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੁਲ ਕਮਾਈ ਦਾ ਕੇਵਲ 1/10 (ਦਸਵਾਂ ਹਿੱਸਾ) ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੁਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੇਵਲ ਇਕ ਪਰਸੈਂਟ (ਸੱਤਵਾਂ ਹਿੱਸਾ) ਮਾਲਕੀ ਹੈ (ਆਦਮੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ) ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿਉਂਤਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੋਟ ਸਿਫਰ ਹੈ ਭਾਵ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਉਨਤ ਹੋ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤ ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿੱਕਿਆ-ਨੁਸੀ, ਲੱਕ-ਤੋੜਵੇਂ ਮੁਸ਼ੱਕਤੀ ਸੰਦਾਂ ਦੁਬਾਰਾ, ਕਠਨ ਮਿਹਨਤ ਕਰ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੱਧੀ ਖੁਰਾਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਜਿਥੇ ਵਸੋਂ ਦਾ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ, ਫਾਰਮ-ਲੇਬਰ ਦਾ 60-80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਔਰਤ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤੀਜੀ-ਦੁਨੀਆਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਰੋਜ਼ ਪੈਦਲ ਤੁਰ, ਘਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵਧੂ ਬਾਲਣ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਹੋਰ ਇਲਾਵਾ ਘਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਤੇ ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ, ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 16 ਘੰਟੇ ਰੋਜ਼ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਾਂਗ ਜੁਟੇ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਉਨਤ ਹੋ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਔਰਤ ਨੂੰ, ਆਦਮੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬੀਮਾਰੀ ਚਿੰਬੜਨ ਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਅਵਸਰ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਟੇਪਾ ਤੇ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ੱਕਤੀ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਬੜੇ ਬੜੇ ਦੇਸ਼ ਹਨ ਜਿਥੇ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਸਿਹਤ-ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਵੀ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਔਰਤ ਕੋਲ ਘਰੇਲੀ ਜੁੜੇਵੇਂ ਕਾਰਨ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਦੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਸੋਂ ਦਾ 2/3 ਹਿੱਸਾ ਔਰਤਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤ-ਵਸੋਂ ਦਾ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ। ਉਨਤ ਹੋ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਰਤਾਂ ਲਿਖ-ਪੜ੍ਹ ਸਕਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤ-ਔਰਤ ਵਸੋਂ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਨਤ ਹੋ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਸਤੂਰ ਬਣਨ ਹੈ, ਬਹੁਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪਾਹ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਦਲਣਾ, ਨਾ-ਸਮਝ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ।

ਆਖਰ ਏਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾ ਨੀਤੀਵਾਨਾਂ (ਪਾਲਿਟੀਸ਼ਨਾਂ) ਅਤੇ ਈਰਾ (ਈ. ਆਰ. ਏ. - ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਰੀਲੀਫ ਐਂਡਮਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ) ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ?

ਹੁਣ ਵੇਲਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨੀਤੀਵਾਨ ਸਮਝ ਲੈਣ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਪੁਲਾ (ਪੋਲ) ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਟਕ ਰਿਹਾ ਬਲਕਿ ਇਕ ਸੁੰਗੜ ਰਹੀ (ਫੋਟੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ) ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਅੰਤਰ-ਆਧਾਰਤ ਹੋ ਰਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਵਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੁਣ ਕੇਵਲ ਆਪਣਾ ਘਰ ਹੀ ਸੁਆਰ-ਪੁੱਝ ਰਖਣ ਤੀਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰ, ਉਨਤ ਹੋ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਜਿਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬੜਾ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਹੈ। ਏਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਨੇਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ-ਵਧੂ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਲਹਿਰੇ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਪਨਾਉਣ ਦੇ ਬੜੇ ਅਤਿਲਾਸ਼ੀ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨੀਤੀਵਾਨ ਲੀਡਰ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ (ਈਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ) ਵਿਤਕਰਾ-ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਵਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਦੀਆਂ 100 ਮਿਲੀਅਨ (ਦਸ ਕਰੋੜ) ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਬੇਮੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ (ਜਿਹੜੀਆਂ ਈਰਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵੀ ਤੇ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਵੀ) ਪਰਸਪਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੇ ਆਰਾਮਦੇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਜੀ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਹੀ ਲੈਣਗੀਆਂ; ਈਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਸਦੀਆਂ ਇਕ ਅਰਬ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ, ਕਈ ਹੋਰ ਦਹਾਕੇ-ਸਾਲ ਲੋੜੀਆਂ-ਬਾਈਆਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਸ਼ਟ ਵਿਚ ਪਾ, ਅਪਰਾਧੀ ਠਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਹਦਾ ਕਿ ਲਹਿਰੇ ਵਸਦੇ ਲੋਕ ਕਿਆਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਮਰਦ ਤੇ ਔਰਤ ਇਕੋ ਦਰਖਤ ਦੇ, ਉਪਮਾਯੋਗ ਦੇ ਟਾਹਟੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪਿਆਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇਂ ਦਾ ਹੀ ਫਲ ਹੈ। ਔਰਤ ਚੁੱਕਿ ਬੈਠੇ ਨੂੰ, ਪਹਿਲਾਂ 9 ਮਹੀਨੇ ਆਪਣੇ ਗਰਭ ਵਿਚ ਤੇ 10-12 ਸਾਲ ਜਦ ਤੱਕ ਬੱਚਾ ਤਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਉਹਦੀ ਸਾਂਝ-ਸੰਭਾਲ 'ਚ ਤਨੇ, ਮਨੇ ਤੇ ਧੰਨੇ ਬੜੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਜੁਟੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ; ਸੋ ਬੱਚੇ ਵੱਲ ਮਰਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਪਿਆਰ ਹੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜਾਤਾਂ ਬਣਾ ਧਰੀਆਂ ਤੇ ਮਰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਦੇ ਬਲ-ਬੈਠੇ ਤੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਹਰ ਪਖੋਂ ਨੀਚਾ ਦਿਖਾ, ਉਹਨੂੰ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਜਾਂ ਕੌਮ ਦੀ ਮਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹਨੂੰ ਇਕ ਬੱਚਾ-ਪੈਦਾ ਕਰੂ ਮਸ਼ੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਰੇਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘੋੜੇ, ਮਾਲ-ਭੰਗਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਂਗ ਜਾਇਦਾਦ ਹੀ ਸਮਝਿਆ, ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ; ਏਸੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੁਖ ਕਾਰਨ, ਜਕ(ਦੇਲਤ). ਚੋਕੋ(ਔਰਤ) ਤੇ ਜਮੀਨ ਹਥਿਆਉਣਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਵਰਗ ਹੀ ਦੇ-ਪਾਸੜ-ਸੱਟ

ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਦੀ ਰਹੀ; ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਤੇ ਜੇਤੂਆਂ ਦੀ ਕਾਮ-ਹਵਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਨ ਕਾਰਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਦੇ ਜੰਮਣ ਵੇਲੇ, ਢਿੱਲੋ ਢਿੱਲੇ, ਲੰਮੇ ਲੰਮੇ ਸੋਗੀ ਮੂੰਹ ਤੇ ਫੇਰ ਮਾਪੇ ਘਰ ਵੀ ਤੇ ਸੋਹਰੇ-ਘਰ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਏਸ ਵਰਗ ਨਾਲ ਬੀਤਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤਾ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਹੋਣ ਲਿਖੀਆਂ ਇਹਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ, ਸਿਆਣਪ ਤੋਂ ਸਖਣਾਂ ਹੀ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :-

1. ਮਰਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਔਰਤ ਬਹੁਤੀ ਐਡਵੈਂਚਰਿਸਟ(ਸਾਹਸੀ-ਜਾਂਬਾਜ਼) ਹੈ। ਜਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਇਹ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਪਲਦੀ, ਪੜ੍ਹਦੀ ਦੇ 18-20 ਸਾਲ ਤਕ ਬਾਕੀ ਮਾਲਿਕਾਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਕਦਮ ਹੀ ਇਹ ਉਸ ਘਰ, ਉਸ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਮਾਪੇ ਤੇ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ, ਗੁਡਬਾਈ ਆਖ, ਇਕ ਅਜਨਬੀ ਦੇ ਲੜ ਲਗ, ਕਿਸੇ ਅਣਡਿੱਠੇ ਘਰ, ਅਣਪਛਾਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਬਿਨਾਂ ਚੁੱ-ਚਿਰਾ, ਓਸ ਨਵੇਂ ਘਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕੁਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਕੋਰਦੀ ਤੁਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕੀ ਇਕ ਮਰਦ ਇਹ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

2. ਮਰਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਔਰਤ ਬਹੁਤੀ ਹਠੀਆ ਹੈ। ਸੋਹਰੇ-ਘਰ ਉਪੜ ਇਕ ਦੋ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਨਹੀਂ; ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ, ਸੱਸ ਜੀ ਦੇ ਭਿੜਕੇ ਖਾਂਦੀ, ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜਬਰ ਝੱਲਦੀ ਉਮਰ ਹੀ ਬਿਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਲੋੜੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਜਬੂਰਨ ਓਹਨੂੰ ਝਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਤੀ-ਦੇਵ ਆਪਣੀ ਮਾਂਜੀ ਦੇ, ਏਨੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਸੁੱਤਰ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪਰਤੱਖ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦੇਖਦੇ ਵੀ, ਮਾਂਜੀ ਨੂੰ ਓਹਦੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਆਖਣ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜਦ ਕਈ ਓਹਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨਾਲ ਜੁਲਮ ਹੋਣ ਦੇ ਚਲਮ-ਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੋਟ ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਮ ਦੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੱਸ ਜੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਓਸ ਵਿਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਮਰਦ ਏਨੇ ਹਠ ਜਾਂ ਜਿਗਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

3. ਇਸਤਰੀ ਮਰਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤੀ ਸੰਜਮੀ ਭਾਵ ਕਰਾਇਤ-ਸੁਮਾਰ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਓਹਦੇ ਦਾਜ-ਦਹੇਜ ਦੇਣ ਲਈ ਪਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕ, ਲੀੜਾ-ਲੱਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਆਹਰ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਸੰਜਮ ਕਰ, ਲੁਕਾ-ਸੰਭਾਲ, ਆਏ-ਗਏ ਦੇ ਵੇਲਾ ਸਾਰਨ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

4. ਮਰਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸਤਰੀ ਖੁਦਾ-ਤਰਸ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਗੁਨਾਹ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਜੁਲਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬੜਾ ਧਰੋਗ ਕੀਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਵਾਹ ਲਗਦੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀਦੇਵ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਪਾਪ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਦੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ, "ਸਾਨੂੰ ਕਬੀਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਨੌਕ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ", ਆਦਿ ਟਕੋਰਦੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਏਸੇ ਲਈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਆਂ ਮਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ

ਸੀ, "ਅਬਰਸਰੀਏ ਅੰਦਰ-ਸੜੀਏ, ਮਾਈਆਂ ਰਬ-ਰਜਾਈਆਂ।"

5. ਮਰਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸਤਰੀ ਕਾਮੀ ਵੀ ਤਕੜੀ ਹੈ ਭਾਵ ਅਣਥੱਕ-ਕਮਾਉ ਹੈ। ਮੀਂਹ ਜਾਵੇ ਨੂੰਗੀ ਜਾਵੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ, ਪ੍ਰਵਾਰ ਲਈ ਰੋਟੀ-ਟੁਕ ਘਰ ਦੀ ਸਫਾਈ, ਲਵੇਰੇ ਦਾ ਚੋਣਾ-ਰਿੜਕਣਾ, ਘਰ ਦੇ ਪਾਣੇ-ਪੁਰਾਣੇ ਸੀਟੇ, ਗਵਾਂਢ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੇ ਘਮਦਰਦ ਵਿਹਾਰ-ਸਾਂਝ, ਇਸਤਰੀ ਇਲਾਵਾ ਪੈਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਯੋਗ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਪਤੀ ਜੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਆਦਿ ਹੋਣ ਤੇ ਵੇਹਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦਿਨ ਸ਼ਾਇਦ ਪਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਿਤਰ ਆਏ ਦੀ ਵੀ ਰੋਟੀ-ਟੁਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਐਥੇ ਵੀ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮ-ਘੱਟਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਔਰਤ ਦੇ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਵਧ ਹਨ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਪਤੀ ਦੇਵ ਰੰਘੜ ਦੀ ਰੰਘੜਉ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਲਈ, ਖਸਤ ਹੋਣ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਰੋਹਬ ਪਾਉਣਾ ਆਪਣਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

6. ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੇ ਗੁਨਾਹ ਦੇ ਉਲਾਂਭੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ। ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਮਰਦ ਚੋਰ ਹੋਵੇ, ਜੁਏਬਾਜ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀ, ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਇਕਦਮ ਉਹਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਸਮਝਣ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਉਹਨੂੰ ਨਫਰਤ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰੀ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਚੰਗੇ ਘਰੇਲੂ, ਦਿਆਨਤਦਾਰ, ਸਚਾਈ ਪਸੰਦ, ਖੁਦਾ-ਤਰਸ, ਭਲੀਮਾਣਸ, ਸਚਿਆਰੀ ਆਦਿ ਕਿੰਨੇ ਗੁਣ ਹੋਣ, ਉਹਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਰੋਹੜ, ਪਤੀ ਵਲ ਨੂੰ ਬੜੀ ਘਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਥਵਾ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬੜਾ ਘੱਟ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਏਸ ਲਈ ਕਿ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਜਾਂ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਰਦ ਨੂੰ ਹੀ ਗਿਣਦੇ ਹਨ।

7. ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਉਜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਵੀ ਮਰਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲਗਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਬੇ ਕਮਾਈ ਲਈ ਮਰਦ ਦਾ ਪਾਰਟ ਬੜਾ ਮੇਜਰ ਹੈ ਪਰ ਫਜ਼ੂਲ-ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਸੰਜਮ ਕਰ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਉਜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਔਰਤ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਰਦ ਨੂੰ ਭਿੜਕੇ ਖਾ ਕੇ ਵੀ ਪਰੋਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਵਾਨ ਪੁੱਤ ਨਾਲ, ਖੈਡੜ-ਖਡੜਾ ਤੋਂ ਵੀ ਪਤੀ ਜੀ ਨੂੰ ਵਰਜਦੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇ।

8. ਪਰਵਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਰਖਣ ਲਈ ਵੀ ਮਰਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਔਰਤ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਮੁੜ੍ਹ ਪਤੀ ਕਰੋੜ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਜਵਾਨ ਬੱਚੇ ਮਗਰ ਗੱਠ ਲੈ ਕੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਭੱਜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੀ, ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਮੌਕਾ ਟਾਲਣ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਤੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵਖ ਵਖ ਕਰ, ਆਪਣਾ ਮਾਂ-ਰੋਹਬ ਤੇ ਪਤਨੀ-ਤਰਲਾ ਕਰ ਸ਼ਾਂਤ ਵਰਤਾਉਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਵਰਗ, ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੀ ਘਾਤਕੀ-ਸੱਟ ਤੋਂ ਨਾ ਬਚ ਸਕਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹਨੂੰ ਚਰਿਤ੍ਰਾਂਤਰੀ ਆਖ, ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹਨੂੰ ਭੰਡਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕੀਤਾ।

ਐਹ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਭਾਵ ਮਰਦ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਣ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਸਤਰੀ, ਜਿਹਨੂੰ ਜਗਾ-ਜਗਾਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹਦੇ ਹੱਕ ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਹਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਾਥੀ ਦਰਸਾਉਣ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ।

ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ

ਪਟਿਆਲਾ, (ਨਿਜੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) - ਡਾ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿਖਾਨਾ ਵੱਲੋਂ

ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ

ਨਿਊਵੇਸਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ ਵਿਚ ਦਿਖਾਨਾ ਵੱਲੋਂ
ਦੋ ਡਰਾਮੇ ਖੇਡੇ ਜਾਣਗੇ

20 ਅਪ੍ਰੈਲ, '86 — ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ

ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ

2825 ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ ਰੋਡ

ਟਿਕਟਾਂ ਕਰਤਾਰ ਫੂਡਜ਼ — ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ ਅਮਰ ਫੂਡਜ਼ ਤੋਂ ਮਿਲ
ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

"ਬਰਾਨੇ ਬੋਹੜ ਦੀ ਛਾਂ" —

ਫੇਖ ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ

ਇਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡਰਾਮਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਜਗ੍ਹਾ ਖੇਡਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਡਰਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਟਿਕਟ : ਸਿਰਫ 4 ਡਾਲਰ/ਸੀਟ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਐਬਟਸਫੋਰਡ, ਮਿਸ਼ਨ —

ਤਰਲੋਚਨ ਬਰਾੜ — 826-2483 ਗੁਰਚਰਨ ਬਰਾੜ — 852-1092

ਦਲਜੀਤ ਗਿੱਲ — 852-3370

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ ਅਮਰੀਕਾ (ਦਿਖਾਨਾ)

ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਜਾਂ

ਲੋਕਵਾਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਇਕ ਭਾਂਤ ਦਾ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ-ਚਿਤਰਨ ਜ਼ਰੂਰ 'ਚ ਆਇਆ —

ਅੰਬਾਂ ਨੂੰ ਪੈ ਗਿਆ ਝੂਰ ਵੇ ਹੋ,
ਟਾਹਣੀਆਂ ਝੂਰ ਝੂਰ ਵੇ ਹੋ
ਜਾਗ ਨੀ ਅੜੀਏ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੇ,
ਪੈਣ ਨੀ ਵੇਖ ਸੁਗੰਧੀ ਵੰਡੇ।
(ਪ੍ਰਭਜੋਤ)

ਕਿਧਰੇ ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਵੰਡੇਦੀ ਚੰਬੇਲੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਧਰੇ ਖਿੜੀ ਪਈ ਹੈ ਰਾਤ ਦੀ ਰਾਣੀ। ਨਰਗਸ ਦੇ ਪੁਸ਼ਪਾਂ ਨੇ 'ਯਾਰ ਦੀ ਅੱਖੀਆਂ' ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਕਵੀ ਇਸ ਕੂਕ ਉਠਿਆ —

ਅੱਖੀਂ ਯਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦੇ,
ਕਈ ਨਰਗਸ ਵੇਖ ਬੀਮਾਰ ਮੀਆਂ। (ਫਜ਼ਲ ਸ਼ਾਹ)

ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਬੁਲਬੁਲ ਨੂੰ ਕਲਪਾ ਦਿਤਾ, ਤੜਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਬਉਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਉਸ ਵੱਲ ਧੜ੍ਹੀ ਗਈ ਤੇ ਬਹੁਗੀ ਗਈ, ਫੁੱਲ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਲੰਬਾਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਕ ਰਾਤ ਹੈ। ਪਰ ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਅਭੁੱਲ ਬਣਕੇ ਆ ਉਭਰਦੀ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਉਮਰਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ, ਗੁਣ — ਦੇਵੀ ਗੁਣ — ਕੰਮ ਆਉਂਦੇ ਹਨ —

ਬੋੜਾ ਰਹਿਣ ਕਬੂਲ ਪਿਆਰੇ, ਪਰ ਤੂੰ ਖਾਰ ਨ ਹੋਵੀਂ। (ਹਾਸ਼ਮ)

ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਗਰਜਾਂ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ 'ਦੁੱਖ' ਦੇ ਮਹਿਮ ਨੇ 'ਦੁੱਖ' ਦੇ ਦਰਦੀ ਨੇ' ਵਿਖਾਵਾ ਵੱਧ ਹੈ ਹਮਦਰਦੀ ਘੱਟ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਸੁਰਤ ਚੰਗੀ ਲੱਗੀ ਪਰ ਉਸਦੀ ਸੀਰਤ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਸੀ ਉਹ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਤੋੜ ਲਿਆ, ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨੂੰ ਮਾਣਿਆ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਤਰੋੜਕੇ, ਮਰੋੜਕੇ, ਖਖੜੀ ਖਖੜੀ ਕਰਕੇ ਧਰਤ ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਹੀ ਲੋਕ ਨੇ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਸੁਗੰਧਤ ਸੁੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਮਾਂ ਦੇ ਨੇ ਪਰ ਪਿਆਰਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ —

ਫੁੱਲ ਫੁੱਲ ਤੇ ਭੋਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਫਿਰਨਾ
ਇਹਨਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਦਸਤੂਰ ਮੋਈਏ।

— ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਬੰਸਤ ਰੁੱਤ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਮਹਿਕਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਹੈ, ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਮਸਤੀ ਦਾ ਸੀਜ਼ਨ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਹੈ, ਮਲੂਰਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਹੈ। ਤੇ ਵੈਸਾਖੀ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਫੁੱਲਾਂ, ਮਸਤੀਆਂ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਮਲੂਰਾਂ ਦੀ ਭੰਡਾਰਨ।

ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਫੁੱਲਾਂ, ਕਲੀਆਂ, ਹੁਸਨਾਂ ਤੇ ਹੁਸੀਨੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਇਕ ਹੋਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਨੈ ਕਰਾਂਤੀ - ਭਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਚੁਗ ਪਲਟਾਉ ਕਾਰਨਾਮੇ, ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਫੁਟਦੇ ਲਾਵੇ, ਬੰਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੁੰਝਣ ਵਾਲੇ ਤੂਫਾਨ ਤੇ ਜਬਰ ਨੂੰ ਮਿਟਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨੇਰੀਆਂ।

ਹੈ ਹਿੰਦ ਫਲ ਫਾੜੀਆਂ ਵਾਲੇ
ਕਹਿੰਦੀ ਹਰ ਸਿਲ ਰੋਈ
(ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ)

ਹਿੰਦ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬੇਇਤਫਾਕੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ, ਸੁਰਬੀਰਾਂ ਤੇ ਕਾਇਰਤਾਂ ਦੀ ਹਿਸਟਰੀ ਹੈ, ਖੁਸ਼ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਸੁਰਬੀਰਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਗਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਅਟਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਹਕਾਇਤ ਹੈ। ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ, ਤਿਆਗਾਂ, ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੀ ਅਭੁੱਲ ਪਰ ਲਹੂ ਲੁਹਾਟ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ। ਫੇਕੇ ਪੱਖੰਡਾਂ, ਜਜ਼ਬੇ ਮਜ਼ਹਬਾਂ, ਕੱਟੜਵਾਦ, ਵਿਖਾਵਾਵਾਦ ਦੀ ਘਿਟਾਮਈ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।

ਮੁਗਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰਾ ਪਰ ਹੰਕਾਰਤਾ ਭਰਿਆ ਭਵਨ ਹਿੰਦਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਫੁੱਟ ਦੀ ਕਬਰ ਤੇ ਉਸਰਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਫਲ ਰੂਪ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਕਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਮਗਨ ਬਲੀਦਾਨ ਨੇ ਉਕਤ ਮੁਗਲਈ ਮਹਿਲ ਦੀ ਕੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੋਘਰਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਤੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀ ਆਤਮਾ ਲਰਜ਼ਾ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਸ਼ਬਾਬ ਦੇ ਮਖਮੂਰ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਬੰਦੀ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੁਗਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲੇ ਅੰਦਰ ਅਨੇਕਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਰਾਜੇ ਡੱਕੇ ਪਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 101 ਸੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਕਿਲੇ ਵਿਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਮੁਗਲਈ ਸਮਰਾਟ ਨੂੰ ਘਬਰਾਹਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਸਪਾਤੀ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਉਭ ਗਿਆ। ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਫ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ "ਮੈਨੇ ਇਕ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਇਕ ਰੱਬਾਨੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਤੇ ਖੁਦਾਈ ਕਹਿਰ ਨਾਜ਼ਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮੈਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਵਿਚ ਡੱਕੀ ਰੱਖਿਆ।" ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸਾਦਰ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਤਨੀ ਦੇਰ ਕਿਲੇ 'ਚ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਨਾ ਚਿਰ ਤੀਕਰ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਰਾਜੇ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ 101 ਕਲੀਆਂ ਵਾਲਾ ਚੌਲਾ ਬਣਵਾਇਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਲੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਕੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਫੁਟਕਾਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ 'ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ 'ਬੰਦੀ ਫੌੜ' ਦਾ ਲਕਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਅਜੋਕੇ ਜੁਗਾਂ ਅੰਦਰ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸਾਂ ਦੇ ਜੇਲਖਾਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਨੇ। ਕਾਬ! ਕਿ ਫਾਟਮ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਮੁੜ ਸੰਸਾਰ ਤੇ — ਤੇ ਆ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀਖਾਨਿਆਂ ਤੋਂ ਫੁਡਾਕੇ ਮੁੜ 'ਬੰਦੀ ਫੌੜ' ਦਾ ਲਕਬ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੇ!! ਇਹ ਮਹਾਨ ਘਟਨਾ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਪਵਿਤਰ ਤੇ ਪਾਵਨ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਅਵਸਰ ਤੇ ਜਹੂਰ 'ਚ ਆਈ ਸੀ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੇਬ ਦਾ ਜਬਰਾਂ-ਭਰਿਆ ਰਾਜ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਤੇ ਅਦੀਮ-ਉਲ ਮਿਸਾਲ ਸ਼ਹਾਦਤ ਜਹੂਰ ਪਸ਼ੀਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਸ਼ੋਕ ਦੇ ਘਟੇ ਬੱਦਲ ਛਾ ਗਏ ਪਰ ਦੇਵ ਲੋਕ ਵਿਚ ਜੈ ਜੈਕਾਰੇ ਦੇ ਡੰਕੇ ਵੱਜ ਗਏ। ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕੁ ਚਲਤ ਭਇਉ ਜਗਤ ਮੈਂ ਸ਼ੋਕ। ਹੈ ਹੈ ਸਬ ਜੋਗ ਭਇਉ ਜੈ ਜੈ ਸੁਰਲੋਕ।

ਹੁਣ ਨਿਰਨੇ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੁਨ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਸੋਸ਼ਲਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ? ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਵੈਮਾਨ

ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੀਵਾਲਿਆ ਜਾਵੇ? ਉਤਰ 'ਚ ਗੈਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ; ਜਬਰ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਸੁਰਬੀਰਾਂ ਵਾਂਗ ਕਰੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਕਲੰਕਾਂ ਨੂੰ ਧੋ ਮਾਰੇ। ਅਸਪਾਤੀ ਸੰਕਲਪ ਧਾਰੇ ਤੇ ਜ਼ਾਬਰ ਮੁਗਲਈ ਭਵਨ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਵੇ।" ਸੋ ਇਸ ਵੰਗਾਰ ਨੂੰ ਕਬੂਲਣ ਦਾ ਵਾਹਦ ਤਰੀਕਾ ਸੀ। ਇਕ ਨਵਾਂ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਣਾ ਤਥਾ 'ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ' ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ। ਖੰਡੇਧਾਰ ਪਾਹੁਲ ਤਥਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਰਦੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਮੁੜ ਜੀਵਤ ਹੋਈਆਂ। ਇਕ ਪੰਥ ਵਜੂਦ 'ਚ ਆਇਆ ਜਿਹੜਾ ਨਿਰਭਉ ਸੀ, ਨਿਰਵੈਰ ਸੀ। ਗੈਰਤ ਦਾ ਪਰਵਾਨਾ ਸੀ, ਅਣਖ ਖਾਤਰ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਨਿਰਬਲਾਂ ਦਾ ਬਲ ਸੀ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਪਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੁਗਲਈ ਸਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਲਰਜ਼ਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਤੇ ਉਸ ਪੁਰਾਣੇ ਤੋਂ ਬੰਦੇ, ਬੰਸੀਦੇ, ਜਜ਼ਬੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੇ ਭਵਨਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹਾਂ ਹੁਲਾਹਟੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤਥਾ ਅਕਾਲ ਖੁਰਖ ਦੀ ਵੱਜ ਸੀ। ਫਤਹਿ ਵੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ — ਉਸ ਮਹਾਨ ਪੰਥ ਨੇ ਉਹ ਉਹ ਕਾਰਨਾਮੇ ਸਰਅੰਜਾਮ ਦਿਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਚੰਭਤ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਲੱਛਣ ਖੁਦ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਉਂ ਦੱਸੇ ਹਨ —

ਖਾਲਸਾ

ਜਗਤ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸਰ, ਏਕ ਬਿਨਾਂ ਮਨ ਨੈਪ ਨ ਆਨੈ ॥
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ, ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਠ ਭੂਲ ਨ ਮਾਨੈ ॥
ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਇਆ ਤਪ ਸੰਜਮ, ਏਕ ਬਿਨਾਂ ਨਹਿ ਏਕ ਪਛਾਨੈ ॥
ਪੂਰਨ ਜੋਤ ਜਗੀ ਘਟ ਮੈਂ ਤਬ, ਖਾਲਸਾ ਤਾਹਿ ਨਿਖਾਲਸ ਜਾਨੈ ॥

ਉਹ ਕੇਵਲ ਸਰਬ-ਕਲਾ ਸਿਪੁਰਨ ਪੁਰੂ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਚੁੱਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਨ ਕਬਰਾਂ ਪੂਜਦੇ ਸਨ ਨਾ ਮੜੀਆਂ, ਨ ਮੱਠ-ਭੂਲ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪੂਜਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਸੀ — ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਤਰਕਰਣ ਨਾਲ ਅਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ, ਦਾਨ ਦੇਣਾ, ਦਇਆ ਕਰਨੀ ਆਦਿ। ਉਹ ਉਸ ਸਿਪੁਰਨ ਪੁਰੂ ਦੀ ਜਗਮਗ ਕਰਦੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਮਨ 'ਚ ਵਸਾਂਦੇ ਸਨ। ਏਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ ਮਲ ਰਹਿਤ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਹੁਲ ਛਕਾਇਆ ਫੇਰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਖੁਦ ਛਕਿਆ ਅਤੇ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੋਲਾ ॥

ਦੀ ਪਵਿਤਰ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਣਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਕਾਇਆ ਕਲਪ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਕਾਇਰਤਾ ਕਾਫ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਸਾਂ ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਖੂਨ ਖੋਲਣ ਲਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਨਿਪੜਕ ਨਿਭਿਜਕ ਨਿਭਰ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਣਾ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇਬ ਦੇ ਹਵਾਈ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਉਹ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਦਾਰ-ਉਲ-ਇਸਲਾਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮਿਲਾ ਦਿਤਾ। ਉਸਦੀ One Nation Theory ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸਦੇ ਕੱਟੜਵਾਦ, ਫਿਰਕਾਵਾਦ, ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੇ ਅਕੀਦੇ ਦੇ ਪਰਖੇ ਉਭ ਗਏ। ਇਸ ਇਨਕਲਾਬੀ ਘਟਨਾ ਤਥਾ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਭਾਵੀਆਂ — ਭਰੇ ਸੁਭ ਦਿਹਾੜੇ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਪਾਵਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਦੁਖਾਂਤਮਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਸੰਸਾਰ ਯੁੱਧ 1914-18 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਬੇਪਨਾਹ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਭਖਦੀ ਜਵਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਵਾਲੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਦੀ ਵੇਦੀ ਤੇ ਨਿਛਾਵਰ ਕੀਤਾ। ਸੁਹੇ ਚੁੜੇ ਭੱਜ ਗਏ। ਸੁਰਖ ਫੁਲਕਾਰੀ ਲੀਰੇ ਲੀਰੇ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਸੈਨੇ ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਭੋਟ ਕੀਤੇ। ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਉਪਰੰਤ ਹਿੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਕੜੀਆਂ ਟੁੱਟ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ Home Rule ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ Home Rule ਦੀ ਥਾਂ Rome Rule ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ। ਥਾਂ ਥਾਂ ਦਮਨ ਨੀਤੀ ਦਾ ਚੱਕਰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਮੁਤਾਲਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਇਕ ਪੁਰਾਮਨ ਜਲਸਾ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਹੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤੜਪਣ ਦੀ। ਸਜਾਦ ਤਥਾ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਡੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਪੰਡੀ ਘੁੱਟਕੇ ਮਰ ਜਾਵੇ —

ਨ ਬੋਲਣੇ ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਨ ਤੜਪਣੇ ਕੀ

ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਰ ਜਾਉ ਧਿਰ ਮਰਜੀ ਹੈ ਮੇਰੇ ਸਜਾਦ ਕੀ।

ਨਿਹੱਥੇ ਨਰ ਨਾਰੀਆਂ, ਬੱਚੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਲਸੇ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾਗ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਬੇਪਨਾਹ ਤਸੱਦਦ ਹੋਇਆ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਆਤਮਾ ਪੰਘਰ ਗਈ ਪਰ ਫਰੰਗੀ ਦਾ ਮਨ ਨਾ ਪੰਗਰਿਆ। ਸੈਂਕੜੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨਗਾਹ ਦੇ ਭੋਟ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਹੋਦੀਆਂ ਭਰਿਆ ਸਾਕਾ ਵੀ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਹੀ ਜਹੂਰ 'ਚ ਆਇਆ ਸੀ।

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਪਵਿਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਮਨਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਹਿੰਦ ਦੇ ਅਕਾਸ਼ ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਰਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਵਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਜਾਤ ਦੀ ਉਚਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਤੇ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਦੀ ਪਰਸਪਰ ਖਿਚੋਤਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਸ਼ਾਂਲਾ! ਕਿ ਇਹ ਪਾਵਨ ਵੈਸਾਖੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਅਮਨ ਦਾ ਮਸੀਹਾ ਹੋ ਕੇ ਨਿਬੜੇ ਤੇ ਵਿਲਕਦੀ ਲੋਕਾਈ ਸ਼ੁੱਧ ਤੇ ਚੋਨ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਆਮੀਨ!

ਵਿਕਾਊ ਹੈ

ਬੈਂਡ ਰੂਮ ਸੁਈਟ ਪੂਰੀ, ਸੇਵਾ, ਡਾਈਨਿੰਗ ਟੇਬਲ, — 500 ਸੌ

ਭਾਲਰ ਵਿਚ

ਕਾਰ — 75 - Malta — \$1100

ਕੋਢੀ ਟੇਬਲ — ਦੋ ਟੇਬਲ \$15.00

ਇਕ ਸੀਉਟ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ :—

327-7897

ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ

ਇਕ 32 ਸਾਲਾ ਲੜਕੇ ਲਈ ਇਕ ਖੁਬਸੂਰਤ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਕੰਮ ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ 16 ਡਾਲਰ ਘੰਟੇ ਦੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹੈ ਤੇ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਤੇ ਕਲੀਨ-ਸ਼ੇਵਨ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹੋਵੇ। ਲੜਕਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਲਿਖੋ

J.S.P.

C/o Canada Darpan

P.O.BOX 67344 Stn. 0

Vancouver, B.C.

ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ

26 ਸਾਲਾ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਲਈ, ਜੋ 12 ਗਰੇਡ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਹੈ, ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 12 ਗਰੇਡ ਪਾਸ ਲੜਕੀ ਉਮਰ 20 ਤੋਂ 23 ਸਾਲ ਵਾਲੀ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਕਰੋ :—

S.P.

C/O CANADA DARPAN

P.O.BOX 67344 Stn. 0

Vancouver, B.C. V5W 3T1

ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ

ਇਕ 20-ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਲਈ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਲੜਕੀ ਦਾ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 6 ਇੰਚ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਡੀਕਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹੋਟਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਤੇ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਸੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਇਕ 22-ਸਾਲਾ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਬੀ. ਕਾਮਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕੰਮ ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਟਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਖਰੇ-ਖਿਤਾਬਤ ਕਰਨ। ਲੜਕੀ ਤੇ ਲੜਕਾ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਖਤ ਲਿਖੋ :

A S C

C/O Canada Darpan

Box 67344 Stn. 0

Vancouver, B.C. V5W 3T1

ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਇਕ 21 ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਲਈ ਕੰਮ ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਦੀਆਂ ਦਸ ਜਮਾਤਾਂ ਪਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਕੇ ਵੀ 2-3 ਸਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਲਾਏ ਹਨ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੋਨ ਤੇ ਜਾਂ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਕਰਕੇ ਪਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

K.S.

C/o Canada Darpan

P.O.BOX 67344 Stn. 0

Vancouver, B.C. V5W 3T1

ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ

25 ਸਾਲਾ ਟਾਂਕ ਕਸ਼ਤਰੀ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਲੜਕਾ H/Sc. ਪਾਸ ਹੈ, ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਖੁਬਸੂਰਤ ਹੈ ਲਈ 18 ਤੋਂ 24 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ Canadian Immigrant ਜਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਸਾਦਾ ਤੇ ਜਲਦੀ, ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਲਈ ਲਿਖੋ :—

A.S.

C/o Canada Darpan

P.O.BOX 67344 Stn. 0

Vancouver, B.C. V5W 3T1

ਚਿੱਠੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਲਿਫ ਲਿਫ ਚੰਮਟ ਭੇਟਦੀਆਂ,
ਕਾਲਾ ਬੱਦਲ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਵਿਗੜਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖੇੜੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰੀਏ,
ਸਾਰਾ ਅਵਰੀਕਾ ਤਾਂ ਰੋਂਦਾ ਉਜੜਦਾ ਹੈ।

ਮਹਿਕ ਫੈਲਦੀ ਜਾਂਦੀ ਤਦੋਂ ਹਵਾਵਾਂ ਵਿਚ,
'ਮਰਦ ਮੰਡੋਲ' ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਜੇਲ੍ਹੀ ਸੜਦਾ ਹੈ।

ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਸੁਖੀ ਅਮਰਜੀਤ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦਾ ਨਾਂ ਨਾ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਦਾ ਹੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖ ਏਕਤਾ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਪਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੀ ਮਹਾਨ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸਾਈਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲਹੂ ਫੁਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਲਹੂ ਸਿੱਧਾ ਸਾਮਰਾਜ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਹੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਬੇਰਹਿਮਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰ੍ਹਨ ਕਾਰਨ ਫੁਲਿਆ। ਏਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਰੁਧ ਘਿਰਣਾ ਧੋਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਹੈ। ਸਾਮਰਾਜ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦਾ ਖਾਸਾ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਲੁਟ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਜਕੜਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਵਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ, ਨਵਰਤ ਦੇ ਕੰਡੇ ਖਿਡਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਲੁਟ ਕਰਕੇ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਖੱਡ ਵਿਚ ਸੁਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੁਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੀ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਭਿਆਲੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੋਣ।

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਲੋਟੂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੋਵੇਂ ਮਿਲਕੇ ਅੱਜ ਜੋ ਖੂਨੀ ਖੇਡ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਰ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣ ਦੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਨ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੀ ਮਹਾਨ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਫੁਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਫਰਤ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਥਾਂ ਉਪਰ ਆਮ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹੋ ਕੁਝ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਜ਼ਮ ਅੰਦਰ,
ਸਾਰੇ ਸ਼ੇਅਰ ਕਮਾਲ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਇਹ ਕੁਝ ਸਾਮਰਾਜੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿਉਂਤਬੰਦ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਖੱਬੀ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਜਲਸੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠ ਕੀਤੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਮਰਾਜ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਰ ਲੜਾਉਣ ਲਈ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ, ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਆਮ ਕਰਕੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਝੁੱਟ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਉਪਰ ਨਹੀਂ ਤੁਰੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹਫ਼ਤਿਆਵਾਂ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਿਰਸਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਲੋਕ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਗਿਉਂ ਅਸਲੀ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜੋ ਰਾਜ ਹੈ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖਾੜਕੂ ਘੋਲਾਂ ਤੋਂ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਦੂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਲੁਟ ਕੇ, ਮੋਟੇ ਮੁਨਾਫੇ ਕਮਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਲਾ ਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਚੱਕੀ ਵਿਚ ਸੁਟਿਆ। ਇਸ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਬਾਗਡੋਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵਿਰਲੇ, ਟਾਟੇ, ਡਾਲਮੀਏ ਆਦਿ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐਮ. ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਰਾਵੜ ਮੁਨੇਤਰ ਕੜਗਮ ਆਦਿ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰਥਕ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਐਮ., ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਫਾਰਵਰਡ ਬਲਾਕ ਆਦਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਲੜਦੇ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਕਹਿਣਾ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰਸਤੇ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਸੂਝ ਚੇਤਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਆਮ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਹੀ ਹਾਕਮ ਹਿੰਦੂ ਸਮਝਣ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਪ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ

ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਚਲ ਵਸੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਐਡੀਟਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹਲਵਾਰਵੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੁਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਭਰਾ ਡਾਕਟਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਲਵਾਰਵੀ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਹਾਦਸਾ ਕਰਨਾਲ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੀਲ ਦੂਰ ਪਿਪਲੀ ਲਾਗੇ ਵਾਪਰਿਆ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬਰੇਕਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਲਵਾਰਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਸਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਨ।

ਦੋਹਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਸਕਾਰ ਗੁਰੂਸਰ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

'ਕੋਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਫੀਨਿਕਸ ਤੇ ਪ੍ਰੋਮਿਥੀਅਸ ਦਾ ਮਤਾ

ਸਾਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਓ ਉਪਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਸਾਡਾ ਕਾਲਜਾ ਫਿਲਟ ਵਾਲਿਓ ਬਾਜ਼ੋ ਅਸੀਂ ਚਾਨਣ ਚੁਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਖੋਹਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸੁਆਹ ਵਿਚੋਂ ਮੁੜ ਅਸੀਂ ਜੰਮਾਂਗੇ ਸਾਡਾ ਕਾਲਜਾ ਰਾਤੋਂ ਰਾਤੀ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਆ ਪਸਰੇਗਾ

ਪਾਲਸੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਭੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਸੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਨੁਵਾਹ ਬੇਗੁਨਾਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਸੀ ਏਕਤਾ ਪੱਕਾ ਕਰੋ। ਧਰਮ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਦੇ ਅਸੂਲ ਉਪਰ ਪਹਿਰਾ ਦਿਉ। ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦੇਵੋ।

ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਸਾਨੂੰ ਏਕਤਾ, ਧਰਮ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

TICKETS TO ANYWHERE GABA TRAVELS

VAISAKHI GREETINGS

ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

MANOHAR LAL GABA
GET HELP IN INDIA AT
NUR MAHAL PH: 49
JULLUNDUR PH: 74597
NEW DELHI PH: 44165
JANDIALA (JULLUNDUR)
MOGA (FAREEDKOT)

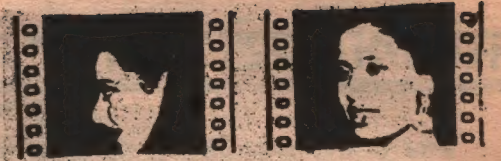
GABA TRAVELS

6612, MAIN ST. VANCOUVER, B. C.

Phone 324-3336

ਫਿਲਮ-ਲੋਕ

ਫਿਲਮ ਲੋਕ

ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

“ਲੈਲਾ ਮਜਨੂੰ” ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਈ ਐਕਟਰੈਸ ਰਣਜੀਤਾ ਹਰ ਦੂਜੇ-ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਅਭਿਨੇਤਾ ਅਕਬਰ ਖਾਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੱਚੇ-ਮੁੱਚੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਢੋਲ ਵਜਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਕਬਰ ਖਾਨ ਵੀ ਹਿੱਕ ਠੱਕ ਕੇ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਣਜੀਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਹਕੀਕੀ ਇਸ਼ਕ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ-ਜਨਮ ਦਾ ਸਾਥ ਹੈ। ਰਣਜੀਤਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਅਕਬਰ ਖਾਨ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੀ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਰਹੇਗਾ। ਮੈਂ ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ ਤੱਕ ਉਸੇ ਦੀ ਇਤਜ਼ਾਰ ਕਰਾਂਗੀ। ਉਹ ਮੇਰਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਤਨ ਉਪਰ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਵਸ ਨਾ ਚੱਲੇ ਪਰ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਅਕਬਰ ਖਾਨ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਹੈ ....।” ਅਖੇ —

ਗਾਂ ਤੇਰਿਆਂ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੈ ਗਈ
ਮਿੱਤਰਾ ਦੁੱਧ ਪੀਣਿਆ।

● ਡਿੱਪਲ ਕਾਪਡੀਆ ਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਟਵਿੰਕਲ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਡਿੱਪਲ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਡੈਡੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟਵਿੰਕਲ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਵਿਚ ਡਿੱਪਲ ਨੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਟਵਿੰਕਲ ਦੇ ਇਕ ਰੀਝ ਭਰੇ ਖਿਆਲ ਨੇ ਮਾਂ ਡਿੱਪਲ ਕਾਪਡੀਆ ਦੀ ਨੀਂਦ-ਹਰਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਡੀ ਹੋ ਕੇ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਡਿੱਪਲ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੀ ਧੀ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨੱਕੋ ਨੱਕ ਭਰੀ ਇਸ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇ ਤੇ ਵੱਡੀ ਹੋ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਚੁਣੇ। ਡਿੱਪਲ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਟਵਿੰਕਲ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਬੰਬਈ 'ਚ ਦੂਰ ਕਿਸੇ ਦੂਰੇਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹੋ ਇੱਛਾ ਰਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਵਿੰਕਲ ਵੱਡੀ ਹੋ ਕੇ ਫਿਲਮ ਐਕਟਰੈਸ ਨਾ ਬਣੇ। ਜੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਹ ਇਸ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਕਲੈਪ ਟਵਿੰਕਲ ਤੋਂ ਨਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਤੇ ਡਿੱਪਲ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਟਵਿੰਕਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸਕਾਚਾਂ ਨਾ ਪੀਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਨੇ ਟਵਿੰਕਲ ਦੇ ਬਾਲ-ਮਨ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣਾ ਹੀ ਸੀ। ਅਖੇ —

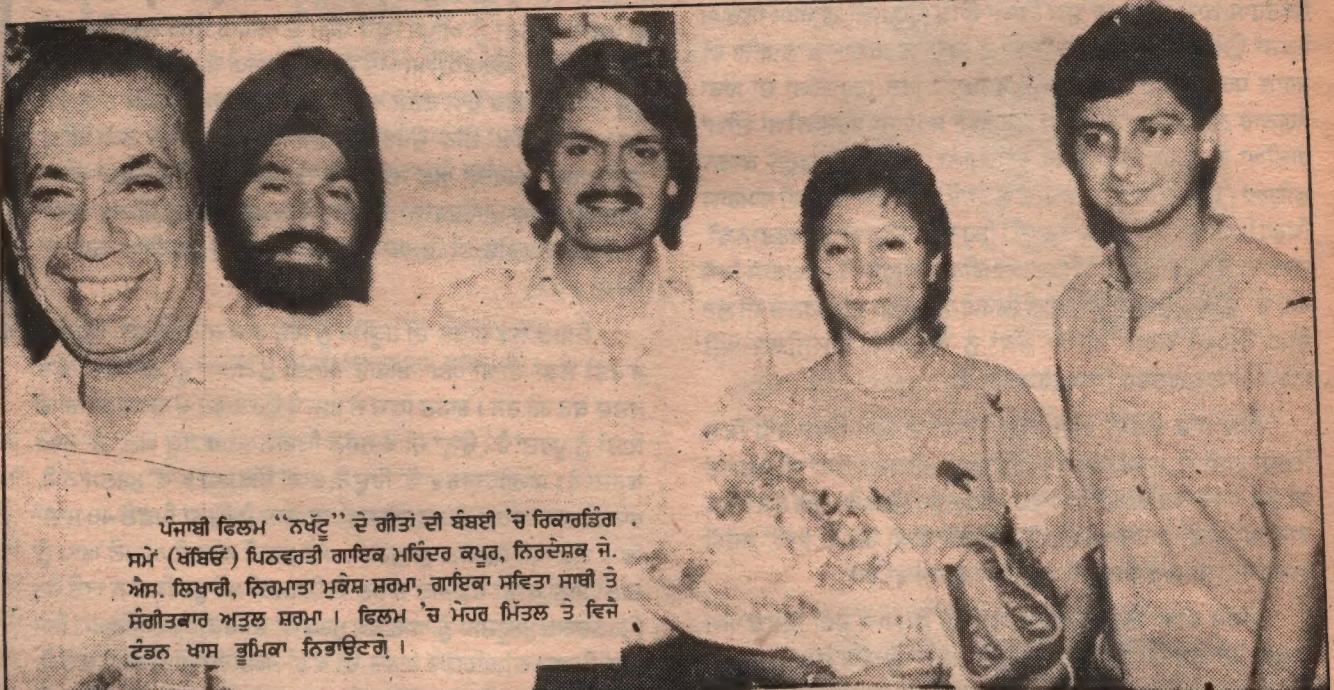
ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੋਟੇਗੇ ਮਾਪੇ,
ਚੰਦ ਕੁਰ ਨਾਅ ਰੱਖ ਕੇ।

● ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਗੀਨਾ ਰਾਏ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਖਿਡਾਰੀ ਮੋਹਸਿਨ ਖਾਨ ਨਾਲ ਨਿਕਾਹ ਕਰਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਏਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਗੀਨਾ ਰਾਏ ਦੀ ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਸਿਨਹਾ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਦੇ ਬੜੇ ਕਿੱਸੇ ਸੁਣਿਆ ਕਰਦੇ ਸਾਂ। ਗੀਨਾ ਰਾਏ ਹੁਣ ਵੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ, “ਸ਼ਤਰੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਹੁੰਚੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ “ਉਹ” ਬਣਕੇ ਬਿਤਾ ਦਿੰਦੀ ਪਰ ਸਾਡੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਪਿੱਛੋਂ ਸ਼ਤਰੂ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰ ਲਈ। ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹੋ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਮਤੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਕੀਤਾ ਵੀ।” ਗੀਨਾ ਰਾਏ ਸ਼ਰ੍ਹੇਆਮ ਆਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦਾ ਪਤੀ ਭਾਵੇਂ ਮੋਹਸਿਨ ਖਾਨ ਹੈ ਪਰ ਉਹਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਿਆਰ ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਬੰਬਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਤਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਤੇ ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੰਧਾ ਗੀਨਾ ਰਾਏ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਗੀਨਾ ਰਾਏ ਦੇ ਦਿਲ ਉਤੇ ਕੱਚੀ ਉਮਰੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਉਭਰੇ ਹਰਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਮੋਟੇ? ਅਖੇ —

ਅੱਧੀ ਤੇਰੀ ਆਂ ਮੁਲਾਜੇਦਾਰਾ,
ਅੱਧੀ ਆਂ ਗਰੀਬ ਜੱਟ ਦੀ।

● ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਜ਼ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਬੋਰਡ ਨੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਲਈਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਦਾ ਗਿਲਾ ਸੀ ਕਿ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਬਿਰਕਮ ਸਿੰਘ ਸਨਕੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਕਸਰ ਖਰਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ 'ਚ ਖਾਹਮਖਾਹ ਦੀ ਦੇਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕੋ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦੂਰਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ “ਨਖੱਟੂ” ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਬੰਬਈ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸਮੇਂ (ਖੱਬੇ) ਪਿਠਵਰਤੀ ਗਾਇਕ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜੇ. ਐਸ. ਲਿਖਾਰੀ, ਨਿਰਮਾਤਾ ਮੁਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਗਾਇਕਾ ਸਵਿਤਾ ਸਾਥੀ ਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਅਤੁਲ ਸ਼ਰਮਾ। ਫਿਲਮ 'ਚ ਮੋਹਰ ਮਿੱਤਲ ਤੇ ਵਿਜੇ ਟੰਡਨ ਖਾਸ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

ਬਾਈਕਾਟ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, “ਜਾਚ ਕਰ ਲਓ ਜੇ ਕਰਨਾ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਦਾ।” ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਨੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਮਿਤਾਭ ਬਚਨ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਪੀ. ਵੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਵੀ. ਐਨ. ਗਾਂਡਗੋਲ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਵਫਦ ਵਿਚ ਰਾਮਰਾਜ ਨਾਹਟਾ, ਬੀ. ਆਰ. ਚੋਪੜਾ, ਸੁਲਤਾਨ ਅਹਿਮਦ ਤੇ ਸੁਬੋਧ ਮੁਖਰਜੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਲੜਾਈ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਬੋਹਰਾ ਦੀ ਫਿਲਮ “ਔਰਤ” ਉਪਰ ਲਗਾਏ ਕੱਟ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅੱਗੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਿਰਕਮ ਸਿੰਘ ਝੁਕ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ 'ਚ ਅੱਗੋਂ ਤੋਂ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਰੇਗੀ, ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਸੋਧ-ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਈਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਉਪਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਕੋਲ ਵੱਡੀ ਤੇ ਠੋਸ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਦੀ “ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੇਲੀ” ਨੂੰ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਦੀ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ

ਸੀ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਪੀਆਂ ਦੀ “ਸਾਗਰ” ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬਿਰਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਿਣਮਿਥ ਕੇ ਨਰਮ ਰਵੱਈਆ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਬਾਗੋਬਾਗ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਧੋਣ 'ਚੋਂ ਆਕੜ ਦਾ ਕਿੱਲਾ ਕੱਢ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਅਖੇ —

ਤੇਰੇ ਯਾਰ ਦੀ ਲੁਆ 'ਤੀ ਗੋਡੀ,
ਬੋਝੇ ਆਂਗੂੰ ਝੁਕਦਾ ਸੀ।

● ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਦੋ ਧੀਆਂ ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹੇਮਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਗੋਡਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮਾਂ ਅਖਵਾਉਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਪਤੀ-ਬਰਤਾ ਔਰਤ ਕਹਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ “ਪੁੱਤ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣਾਂ।” ਇਸ ਲਈ ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਤੇ “ਪੁੱਤੀ ਗੰਢ ਪਵੇ ਸੰਸਾਰ” 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤੀਜਾ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਦਾ ਵੀ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਖੇ —

ਪੱਗ ਪਾੜ ਕੇ ਬਣਾ ਦੂੰ ਪੋਤੜੇ
ਤੂੰ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਜੰਮ ਗੋਰੀਏ।

ਜਿਹੜਾ ਚੰਨਾ ਲਾ ਤੂੰ ਗਇਉਂ, ਉਸ ਰੋਗ ਦਾ ਨਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਫਿਲਮ “ਏਕ ਚਾਦਰ ਮੇਲੀ ਸੀ” ਵਿਚ।

S. & S. INSURANCE

6658 Main St. Vancouver

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ
ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦਫਤਰ

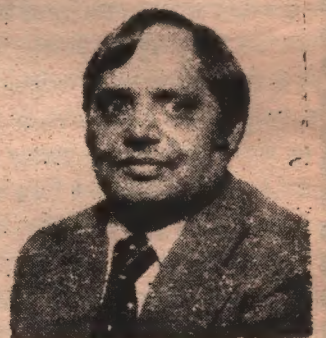
ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਰੇਟ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਹਨ ... ਪਰ ਫਰਕ ਦੇਸਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਹੈ ... ਤੇ ਉਹ ਦੇਸਤੀ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ S & S Insurance ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

RENEW EARLY INSURANCE

* FINANCING AVAILABLE

* SAFE DRIVING DISCOUNT (if eligible)

Ph. 324-5711

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

324-5711

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਕਸੈਟ ਟੇਪ

ਐਡਮਿਟਨ — ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਜਨਮ ਸਾਖੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਕਸੈਟ ਟੇਪ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। 90 ਮਿੰਟ ਦੀ ਇਹ ਟੇਪ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਖਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਸੋਹਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕ ਉਘੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਭਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਮ ਕਾਰਜ ਦਾ ਬੀੜਾ ਮਿਸਿਜ਼ ਵੀਨੂੰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਕਈ ਵੇਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਵਾਰਡ ਲੈ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਇਸ ਟੇਪ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਬਾਰੇ, ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਰਾਹੀਂ, ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਜੈਂਟ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਿਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਵਧਾ ਸਕਣ।

ਐਡਮਿਟਨ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਟੇਪ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਸਾਖੀਆਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਲ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸੁਣੀਆਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਟੇਪ ਹੈ ਤੇ ਆਣ ਵਾਲਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਟੇਪਾਂ ਹੋਰ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ, ਅਤੇ ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਜੇ ਕੋਈ ਸੱਜਣ, ਧਾਰਮਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੇਪਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਕੀਮਤ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਧਰਮ ਪਰਚਾਰ ਲਈ ਵੰਡਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਚਿਨੀ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :—

BAIKUNTH INTERNATIONAL CANADA
P.O. BOX 7187 STN. M
EDMONTON, ALBERTA T5E 5S9
CANADA
PH. (403)456-5492

ਇਕ ਟੇਪ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ — U.K. £3.50 : U.S.A. \$4.50 (U.S.)
Canada \$4.50 ਡਾਕ ਖਰਚ ਸਮੇਤ

ਹਰ ਉਮਰੇ ਕਿਉਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਸਣ ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ,
‘ਹਰ’ ਕੁੱਤੇ ਕਿਉਂ ਸੱਚ ਹੀ ਸੁਲੀ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ?
ਤੇਜ਼ ਹਵਾ ਜਦ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ,
ਸ਼ਿੱਕਰਾ-ਪੁੱਤਰ ਹੋਰ ਉਥੇਰਾ ਉੜਦਾ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ

ਚੁਗੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਹਿਲ

ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਰਸਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ‘ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ’ ਵਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿਚਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੋਂ ਵੱਧ ਹਨੇਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ‘ਸਿੱਖ ਕੌਮ’ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ? ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕੌਣ ਸੀ? ਕੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਨ? ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਿਉਂ ਲੋੜ ਪਈ?

ਆਉਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ। ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ, ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੇ ਇਕ ਧਰਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕੌਮ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਹਨ। ਜੋ ਧਰਮਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜੀਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ, ਸਿੱਖ ਕੌਮ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੌਮ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਆਦਿਕ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਹਨ? ਕਿਉਂਕਿ ਜਦ ਵੀ ਕੋਈ ਜੰਮਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਜੰਮਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਕੁਝ ਮਰਜ਼ੀ ਬਣਦਾ ਫਿਰੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਮਾਂ, ਕੌਮਾਂ, ਦੇਸ਼ ਆਦਿਕ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ। ਜਦਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮੋਢੀ ਕੌਣ ਸਨ? ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈ?

ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮੋਢੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰੀਤਸਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਠੋਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਗਲਤ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਭਾਵਨਾਂ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ‘ਨਾ ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨ’। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਜੀਉਣ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ‘ਮਾਨਸ ਕੀ ਏਕ ਜਾਤ - ਪਹਿਚਾਨਬੋ’ ਸਭ ਦੇਸ਼, ਧਰਮ, ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਲੁਟਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ

ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾ ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪਰ ਇਕ ਸਿੱਖ ਹਾਂ। ਸਗੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਮਹਾਪੁਰੁਸ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰੂ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ।

ਪਿਛਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਵਿੰਧਾਨ “ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ” ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲਖਵਾਇਆ ਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਸਵਿੰਧਾਨ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।

ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮੋਢੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹੀਏ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ। ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸੋਚਣੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੋਢੀ ਕਹਾਂਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕੁਝ ਘਾਟਾਂ ਕੁਝ ਕਮੀਆਂ ਦਿਸੀਆਂ ਇਸੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਆਮ ਗਰੀਬ ਅਣਜਾਣ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਸਾ ਧਰਮ ਦਿਤਾ ਜਾਏ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਕੁਝ ਸਿਖਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਨਾ ਗਲਤ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਲਟਵਾਉਣ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸੋਚ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਲਿਖਵਾਇਆ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਚਲਣ ਲਈ ਪਰੇਰਿਆ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਲਿਖਵਾਏ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਅੱਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਰ ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਜੀਵ ਦੁਖੀ ਸੀ। ਲੋਕੀ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਇਤਨਾ ਤੰਗ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸੱਚ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਸਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ‘ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ’ ਦੀ ਇਕ ਫੌਜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਫੌਜ ਲਈ ਕੰਘਾ, ਕੜਾ, ਕੱਛਾ, ਕਿਰਪਾਨ ਤੇ ਕੋਸ਼ ਪੰਜ ਕਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਦੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਮੇਰੀ ਇਹ ਫੌਜ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਜ਼ੁਲਮ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲਵੇਗੀ।

ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਅਸੂਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰ ਤਖਤਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜ ਤਖਤ ਬਣਾਉਣੇ ਆਦਿਕ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਪੰਜ ਕਕਿਆਂ ਵਾਲੀ ਵਰਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਫੁਲ ਸਕੇ।

ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਅੰਨ੍ਹੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੇ ਵਾਯੂ-ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦਾ ਭੜਕਣਾ ਆਦਮੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚਕਾਰ ਉਲਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਆਪ ਅਜਿਹੇ ਉਲਾਰ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵੀ ਹੈ।

ਕੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ?

ਆਉਂ ਅਸੀਂ ਰੁਹਾਣੀ ਮੱਦਦ ਕਰੀਏ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ
1946 ਤੋਂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ !

ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

- ਕਿਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ
- ਇਭੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਬਾਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ‘ਚ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਰੁਹਾਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਕਿਸੇ ਕਿਸੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਭਾਪਟ (ਗੈਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ — ਰੁਸੀ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਭਾਪਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਰੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਮੁਲਕ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਅਰਥਨ ਜਾਂ ਯਤੀਮ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ — ਭਰਾ, ਭੈਣ, ਭਤੀਜਾ, ਭਤੀਜੀ, ਭਾਣਜਾ, ਭਾਣਜੀ, ਪੋਤੀ, ਪੋਤਾ, ਦੋਹਤੀ, ਦੋਹਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਤੇ ਵਿਆਹ ਨਾ ਹੋਏ ਹੋਣ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਸੀ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਕਿਸੀ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਰੁਹਾਣਾ ਕਿਸੇਦਾਰ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਭੜਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਿਆਦ ਲੰਘ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਛੁਡਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ ਰੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਰੁਸੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇਦਾਰ ਦੀ ਚਿੰਨੀ ਭਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਰੁਹਾਣੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੌਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਕੇ ਰੁਹਾਣੀ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੱਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇਕਰ ਰੁਹਾਣੇ ਕੋਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ, ਦੋ ਸਾਲ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਤੋਂ ਕੌਮ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰੁਹਾਣੇ ਵਾਸਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ
(ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ)

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ
OFF. (604) 733-1644

Res. 228-0452

Malkit Singh Parhar
#201-1275 W. 6th Avenue,
Vancouver, B.C. V6H1A6

World-Wide Immigration To Canada and U.S.A. Ltd.

- ਬਿਜਨਿਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਰੁਸੀ ਆਪਣਾ ਬਿਜਨਿਸ ਬਾਧਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇਦਾਰ ਜਾਂ ਸਕੀਮੀ ਨੂੰ ਸੱਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਰੁਸੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੱਦ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਪੁਛਗਿਛ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸਾਥੋਂ ਲਵੋ।
- ਟੈਪੇਰੇਗੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇਕਰ ਰੁਸੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇਦਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਮਿੱਥਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਰੁਹਾਣੇ ਲਈ ਰਾਹਦਾਰੀ (Declaration) ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਲੈਣ ਦਾ ਤੇ ਰੁਹਾਣੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ‘ਚ ਅਸੀਂ ਰੁਹਾਣੀ ਮੱਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਰੁਸੀ ਇਭੀਆ ਤੋਂ ਭਾਈਵੇਲਸ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ। ਰੁਹਾਨੂੰ ਉਥੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹੀ ਭਾਈਵੇਲਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਰੁਹਾਣੀ ਇਭੀਆ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਰੁਸੀ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਲੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਥਾ ਕੇ ਰੋਹ ਵੀ ਰੁਹਾਣੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਰੁਸੀ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹੋ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਰੁਸੀ ਆਪਣੇ ਮੰਗੇਰਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਭਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਰੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਕਿਸ documents (ਕਾਗਜ਼ਾਂ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ — ਉਹ ਅਸੀਂ ਰੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਰੁਹਾਣਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕਿਸੇਦਾਰ ਦੀ ਮਨਿਆਦ ਲੰਘ ਗਈ ਹੋਵੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕੈਨੇਡਾ ਕਿਵੇਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਰੁਸੀ ਸਾਥੋਂ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਰੁਹਾਨੂੰ ਜਨਮ, ਸਕੂਲ, ਵਿਆਹ, ਭਾਈਵੇਲਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕ ਜਾਂ documents ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸੀਂ ਇਭੀਆ ਤੋਂ ਬਣਵਾ ਜਾਂ ਕੱਢਵਾ ਕੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

GURU BAZAAR

6529 Main St. (49th Ave.)

Vancouver, B.C.

Ph. 327-4422

ਵਲੋਂ

ਸਭ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ

ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ

ਸ਼ੁਭ ਇਛਾਵਾਂ

ਦੋਵਾਂ ਸਟੋਰਾਂ ਉਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ
ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ ਹੋਵੇਗੀ

ROKKO SAREES & FABRICS

6201 Fraser St. (46th Ave.)

Vancouver, B.C.

Ph. 327-3033